

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta
*za gradbeništvo
in geodezijo*

Jamova cesta 2
1000 Ljubljana, Slovenija
<http://www3.fgg.uni-lj.si/>

DRUGG – Digitalni repozitorij UL FGG
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

To je izvirna različica zaključnega dela.

Prosim, da se pri navajanju sklicujete na
bibliografske podatke, kot je navedeno:

Fatkić, N., 2015. Analiza virov
financiranja komunalne infrastrukture v
MO Velenje. Diplomaska naloga. Ljubljana,
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za
gradbeništvo in geodezijo. (mentor Rakar,
A.): 31 str.

Datum arhiviranja: 02-02-2015

University
of Ljubljana

Faculty of
*Civil and Geodetic
Engineering*

Jamova cesta 2
SI – 1000 Ljubljana, Slovenia
<http://www3.fgg.uni-lj.si/en/>

DRUGG – The Digital Repository
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

This is original version of final thesis.

When citing, please refer to the publisher's
bibliographic information as follows:

Fatkić, N., 2015. Analiza virov
financiranja komunalne infrastrukture v
MO Velenje. B.Sc. Thesis. Ljubljana,
University of Ljubljani, Faculty of civil
and geodetic engineering. (supervisor
Rakar, A.): 31 pp.

Archiving Date: 02-02-2015

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta za
*gradbeništvo in
geodezijo*

Jamova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si

**UNIVERZITETNI ŠTUDIJSKI
PROGRAM PRVE STOPNJE
GRADBENIŠTVO**

Kandidatka:

NIVES FATKIĆ

**ANALIZA VIROV FINANCIRANJA KOMUNALNE
INFRASTRUKTURE V MO VELENJE**

Diplomska naloga št.: 173/B-GR

**AN ANALYSIS OF THE SOURCES OF FINANCING
COMMUNAL INFRASTRUCTURE IN THE AREA OF
THE MUNICIPALITY OF VELENJE**

Graduation thesis No.: 173/B-GR

Mentor:

izr. prof. dr. Albin Rakar

Predsednica komisije:

izr. prof. dr. Maruška Šubic-Kovač

Ljubljana, 27. 01. 2015

STRAN ZA POPRAVKE

Stran z napako	Vrstica z napako	Namesto	Naj bo
----------------	------------------	---------	--------

Ta stran je namenoma prazna.

IZJAVE

Podpisana NIVES FATKIĆ izjavljam, da sem avtorica diplomske naloge z naslovom »ANALIZA VIROV FINANCIRANJA IZGRADNJE IN OBNOVE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE V MO VELENJE«.

Izjavljam, da je elektronska različica v vsem enaka tiskani različici.

Izjavljam, da dovoljujem objavo elektronske različice v digitalnem repozitoriju.

Ljubljana, november 2014

Nives Fatkić

Ta stran je namenoma prazna.

BIBLIOGRAFSKO – DOKUMENTACIJSKA STRAN IN IZVLEČEK

UKD:	338.465(497.4)(043.2)
Avtor:	Nives Fatkić
Mentor:	dr. Albin Rakar
Naslov:	Analiza virov financiranja izgradnje in obnove komunalne infrastrukture v MO Velenje
Tip dokumenta:	Diplomska naloga – univerzitetni študij
Obseg in oprema:	31 str., 14 pregl., 4 graf.
Ključne besede:	Komunalna infrastruktura, viri financiranja

Izvleček

V diplomski nalogi so analizirani viri za izgradnjo in obnovo komunalne infrastrukture v MO Velenje. Podrobneje je opisano sedanje stanje komunalne infrastrukture ter trenutni izvajalci gospodarskih javnih služb (obveznih in izbirnih). Predstavljena je problematika iz naslova »razvojni problemi«. Iz kvalitativnega vidika je predstavljena temeljna zakonodaja in njihovo vlaganje v MOV v skladu s slednjo. Podana je struktura vlaganj po dejavnostih. Iz kvantitativnega vidika so analizirane značilnosti investicijskih vlaganj v obdobju od leta 2010 do leta 2014, tako po virih pridobljenih sredstev kot tudi struktura investiranja po dejavnostih. Podane so ugotovitve značilnosti vlaganj v komunalno infrastrukturo in problem nadaljnjega razvoja v občini. MO Velenje je urbano območje, z nekaterimi ruralnimi zaselki.

Ta stran je namenoma prazna.

BIBLIOGRAPHIC – DOCUMENTALISTIC INFORMATION AND ABSTRACT

UKD:	338.465(497.4)(043.2)
Author:	Nives Fatkić
Supervisor:	Albin Rakar, Ph.D.
Title:	An analysis of the sources of financing communal infrastructure in the area of the municipality of Velenje
Document type:	Graduation Thesis – University studies
Notes:	31 p., 14 tab., 4 graf.
Key words:	Communal infrastructure, sources of financing

Abstract

In this graduation thesis are analysed sources of financing communal infrastructure in municipality of Velenje. Condition of communal infrastructure and contractors of implementation of municipal utility services (compulsory and selective) are detailed. Urgent issues of »progress problem« are represented. From qualitative side there is presented fundamental of law and investing in communal infrastructure in conformity with the law. In thesis is also introduced structure of investing by every activity. From quantitative side, I analyzed characteristic of investments from year 2010 until year 2014, on structure of obtained assets, so as structure of investment by activities. I presented findings about characteristic of investing into communal infrastructure and problem of future development in municipality. Municipality Velenje is urban area, with several rural hamlets.

Ta stran je namenoma prazna.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju, profesorju dr. Albinu Rakarju za znanje, ki mi ga je posredoval med študijem in pripravo diplomske naloge. Zahvalila bi se tudi strokovnim delavcem Mestne občine Velenje, še posebej gospe Amri Kadrič, za posredovane podatke.

Posebna zahvala gre moji mami Samiri, ki me je v času študija spodbujala, stala ob strani in verjela vame. Zahvala gre tudi očetu in bratu. Zahvaljujem se tudi vsem svojim kolegom, ki so mi pomagali pri študiju.

Ta stran je namenoma prazna.

KRATICE

ČČN	Centralno čistilna naprava
ČN	Čistilna naprava
DOT	Daljinski ogrevalni sistemi
EU	Evropska unija
GJS	Gospodarske javne službe
KPV	Komunalno podjetje Velenje, d.o.o.
LGJS	Lokalne gospodarske javne službe
MKČN	Mala komunalna čistilna naprava
MOV	Mestna občina Velenje
PE	Poslovna enota
RCERO	Regijski center za ravnanje z odpadki
TEŠ	Termoelektrarna Šoštanj
ZFO	Zakon o financiranju

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	NAMEN IN CILJ DIPLOMSKE NALOGE.....	2
3	METODE DELA IN VIRI PODATKOV.....	2
4	KOMUNALNE DEJAVNOSTI V MOV	3
4.1	SEDANJE STANJE	3
4.1.1	Oskrba naselij s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje odpadne in pitne vode (sistem in zmožljivost).....	4
4.1.2	Komunalni odpadki	7
4.1.3	Energetika.....	8
4.1.4	Urejanje in čiščenje javnih površin.....	9
4.1.5	Ceste in druge prometne površine.....	10
4.1.6	Mestni potniški promet.....	10
4.1.7	Ostale LGJS	11
4.1.8	Sistem financiranja	11
4.2	RAZVOJNI PROBLEMI.....	11
5	TEMELJNE ZNAČILNOSTI INVESTICIJSKIH VLAGANJ V MOV V OBDOBJU 2010-2014 (KVALITATIVNI VIDIK)	13
5.1	OPREDELITEV VIROV FINANCIRANJA V SKLADU Z VELJAVNO ZAKONODAJO	13
5.1.1	Najemnina infrastrukture.....	13
5.1.2	Okoljska dajatev za onesnaževanja okolja zaradi odlaganja odpadkov	14
5.1.3	Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja in čiščenja odpadne vode	14
5.1.4	Komunalni prispevek	15
5.1.5	Sredstva iz državnega proračuna	16
5.1.6	Kohezijska sredstva	16
5.2	PODROBNEJŠA OPREDELITEV VIROV FINANCIRANJA NA LOKALNI RAVNI	16
5.2.1	Najemnina infrastrukture.....	17
5.2.2	Okoljske dajatve	17
5.2.3	Komunalni prispevek	17
5.2.4	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	18
5.2.5	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij.....	19
5.3	STRUKTURA VLAGANJ PO DEJAVNOSTIH	19
6	ZNAČILNOSTI INVESTICIJSKIH VLAGANJ V MOV V OBDOBJU 2010-2014 (KVANTITATIVNI VIDIK).....	21
6.1	STRUKTURA INVESTIRANJA PO VIRIH.....	21
6.2	STRUKTURA INVESTIRANJA PO DEJAVNOSTIH.....	23
7	RAZPRAVA.....	24
7.1	STRUKTURA INVESTIRANJ PO VIRIH.....	24
7.1.1	Najemnina.....	24
7.1.2	Okoljske dajatve	25
7.1.3	Kohezijska sredstva in drugi evropski skladi	26
7.1.4	Komunalni prispevek	27

7.2 STRUKTURA INVESTIRANJ PO DEJAVNOSTIH	28
7.2.1 Energetika	28
7.2.2 Vodovod	28
7.2.3 Kanalizacija	29
7.2.4 Pokopališča	29
8 SKLEPNE UGOTOVITVE	30
VIRI	31

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Veljavni cenik za MOV, Šmartno ob Paki in Šoštanj, primer premera cevi DN20	6
Preglednica 2: Zmogljivost komunalne infrastrukture, podatki za leto 2010, za področje vodooskrbe	6
Preglednica 3: Zmogljivost komunalne infrastrukture za območje, ki ga oskrbuje KPV, podatki za leto 2010, za področje odvajanja in čiščenja odpadnih voda	6
Preglednica 4: Cenik odpadki, primerjava občin	7
Preglednica 5: Tehnično tehnološke značilnosti daljinskega ogrevalnega sistema (zmogljivost)	9
Preglednica 6: Primer stroška opremljanja (komunalni prispevek) za obračunsko območje 1	18
Preglednica 7: Viri financiranja komunalne infrastrukture od 2010-2014 (v €)	21
Preglednica 8: Investiranje v komunalno infrastrukturo po dejavnostih, 2010-2014 (v €)	23
Preglednica 9: Investiranje v komunalno infrastrukturo po dejavnostih - delež, 2010-2014 ..	23
Preglednica 10: Primerjava okvar na vodooskrbnem sistemu po letih (2008-2013)	24
Preglednica 11: Zbrana sredstva iz naslova najemnina infrastrukture, 2011-2014	25
Preglednica 12: Zbrana sredstva iz okoljskih dajatev za čiščenje in odvajanje odpadne vode, 2011-2014	26
Preglednica 13: Zbrana sredstva iz naslova komunalnega prispevka po letih, 2011-2014 ...	27
Preglednica 14: Investicije v obnovo daljinskih ogrevalnih sistemov - področje energetike, 2011-2013	28

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Struktura investiranja v komunalno infrastrukturo po virih vlaganj, 2010-2014 ...	22
Grafikon 2: Struktura investiranja v komunalno infrastrukturo po virih vlaganj, 2010-2014 ...	22
Grafikon 3: Struktura investiranja komunalne infrastrukture po posameznih dejavnostih, 2010-2014	23
Grafikon 4: Število okvar po letih	24

1 UVOD

Kar 54% celotne svetovne populacije predstavljajo ljudje, ki živijo v urbanih območjih (Podatek po World Health Organisation, pridobljeno septembra 2014). To je prav zagotovo podatek, ki pove, da je potreba po urejenem človekovem bivališču velika, v prvi vrsti zaradi bolezni, pa tudi zaradi mobilnosti človeka v urbanem območju. Z urejenim bivališčem ne mislim samo na objekt, v katerem človek živi, ampak tudi ustrezno ureditev okolja bivališča. Med te zagotovo spada med prvimi dostop do vira pitne vode, primerne dostopne poti, ustrezno ravnanje z odpadki, itd.

Pojav industrializacije (prehod iz manufakturnega na masovni način proizvodnje) je eden izmed večjih krivcev za »masovno« urejanje okolja in prehoda na skupno potrošnjo. Urbanizacija je proces, v katerem ljudje aglomerirajo iz podeželja v mesta, zaradi potreb po delovni sili. Ta proces sproži potrebo po urejenem bivalnem okolju.

Vendar pa se potreba po kolektivni komunalni porabi pojavi že v srednjeveških mestih. V slednjih so poznali že prve zametke javne razsvetljave in javnega prevoza (mestne kočije), poznali so tudi sisteme za preskrbo s pitno vodo, ter odvajanje meteorne vode in fekalij. S procesom industrializacije in širjenja mest, se je skupna oskrba samo še izboljšala.

Najbolj pomembna iz komunalnih dejavnosti je zagotavljanje osnovnih materialnih potreb za življenje in delo (pitna voda, energija), kasneje (v novejšem času) pa je zelo pomembno vlogo pridobilo še varstvo okolja, saj je z urbanizacijo človek povečal svoj vpliv na okolje (Rakar, 2014).

Komunalne dejavnosti je prof. dr. Tone Klemenčič opredelil z naslednjimi besedami: komunalne dejavnosti so družbene dejavnosti, katerih namen je, da redno, praviloma neprekinjeno (zdržema), zadovoljujejo temeljne materialne pogoje za življenje in delo v naselju (urbani sredini).

Za izvajanje komunalnih dejavnosti pa potrebujemo komunalno infrastrukturo. Komunalno infrastrukturo sestavljajo omrežja, objekti in naprave, ki so neposredno namenjeni za izvajanje komunalnih dejavnosti. Te dejavnosti so finančno gledano zelo obremenjujoče za lokalne skupnosti, financirajo pa se iz proračuna lokalne skupnosti. Imenujemo jih kolektivna komunalna potrošnja. Poleg izgradnje nove komunalne infrastrukture, so lokalne skupnosti zavezane k temu, da redno in zdržema obnavljajo komunalno infrastrukturo v njihovi lasti in jo tudi financirajo v skladu z zakonom (Zakon o gospodarskih javnih službah, 8.člen).

Lokalna skupnost ima znotraj svojega proračuna več virov financiranja komunalne infrastrukture, ki pa v večjem delu lokalnih skupnosti v Sloveniji niso zadostni za financiranje in za ravnanje s slednjo v smislu »dobrega gospodarja«. S tem mislim, da lokalne skupnosti ne ravnaajo s svojim premoženjem (komunalna infrastruktura) skrbno, saj le-to ne obnavljajo redno – amortizacijska doba poteče, prihaja do zastaranja. Tukaj »v pomoč« nastopijo kohezijska sredstva (nepovratna sredstva Evropske Unije) in subvencije države.

Nakazano problemsko področje je v diplomski nalogi vsebinsko povezano z območjem Mestne občine Velenje.

2 NAMEN IN CILJ DIPLOMSKE NALOGE

Kot je deloma nakazano v uvodnem delu diplomske naloge, je problematika financiranja v nadaljevanju diplomske naloge analizirana iz naslova virov, ki so bili uporabljeni pri izgradnji ali pri obnovi komunalne infrastrukture. Ugotoviti želim kakšna je sestava virov financiranja po dejavnostih in po letih za dano občino. Podala bom veljavno zakonodajo tako Republike Slovenije kot tudi Statuta občine in ugotavljala ali je sistem financiranja in izvajanja skladen z veljavno zakonodajo. Prav tako želim ugotoviti, ali je investiranje v komunalno infrastrukturo vzporedno z razvojem občine, ter kako vpliva gostota poseljenosti občine na financiranje, saj gre za izrazito urbano občino. Ugotoviti želim razliko v upravljanju gospodarskih javnih služb v območjih, ki jih oskrbuje KPV (ta so urbana in ruralna) ter primerjati razvitost komunalne infrastrukture v območjih.

3 METODE DELA IN VIRI PODATKOV

Najbolj za analizo pomembna metoda je analiziranje podatkov o financiranju komunalne infrastrukture po letih. Analiza je izvedena za vire financiranja in dejavnosti financirane iz omenjenih virov. Iz teh bom določila ustreznost financiranja v skladu z razvojem občine. Prav tako bom analizirala pravno podlago za financiranje komunalne infrastrukture, tako podlago države kot občine. Analizo bom opravila na podlagi podatkov, ki sem jih pridobila iz KPV, t. i. Stanje po investicijskih projektih po občinah za analizirana leta.

Kot vire podatkov bom uporabila izpisek prej omenjenega stanja iz KPV, internetne strani, članke, skripto iz predavanja dr. Rakarja, Zaključne račune MOV.

4 KOMUNALNE DEJAVNOSTI V MOV

4.1 Sedanje stanje

Mestna občina Velenje (v nadaljevanju MOV) je peto največje mesto v Sloveniji. Leži v severnem delu Slovenije, natančneje v južnem delu Šaleške doline. Razdeljena je na 19 delov (3 mestne četrti in 16 krajevnih skupnosti), razteza pa se preko 83,5 km². Število prebivalcev v prvem četrtletju leta 2014 v občini znaša 32 973. Gostota naseljenosti znaša 394,9 preb/km, kar kaže na izrazito urbano področje (SURS, september 2014).

Uradni list RS, št. 33/1991 z dne 28. 12. 1991: 141. člen pravi, da je **mestna občina** posebna vrsta občine, ki opravlja z zakonom določene naloge iz državne pristojnosti kot svoje.

Uprava MOV je sestavljena iz več uradov. Eden izmed njih je Urad za komunalne dejavnosti. Njegovo primarno vodilo je uspešno vodenje in koordinacija ter skrb za komunalne dejavnosti (obvezne in izbirne), pa tudi razvoj mesta kot celote. Naštete so samo nekatere od dejavnosti, za katere je urad zadolžen:

- Izvajanje oskrbe s pitno vodo,
- Odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih voda,
- Zbiranje in odvoz komunalnih odpadkov,
- Urejanje mestnega prometa,
- Urejanje in vzdrževanje cestne infrastrukture,
- Strokovni nadzor nad izvajanjem gospodarskih javnih služb,
- Izvajanje javne snage in čiščenja javnih površin in zelenih površin,
- Gospodari z javnimi objekti, ... (MOV, 2014)

Katere komunalne dejavnosti se izvajajo v MOV, je potrjeno v Statutu občine. Kot **obvezne lokalne gospodarske javne službe** so v Statutu pod 102. Členom ter v Ur. Vestnik MOV, 18/08, Odlok o gospodarskih javnih službah v MOV, 5.člen določene naslednje službe:

- oskrba s pitno vodo,
- odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
- zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov,
- odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov,
- urejanje in čiščenje javnih površin,
- vzdrževanje občinskih javnih cest,
- pomoč, oskrba in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču.

Izbirne lokalne gospodarske javne službe v istem členu v Statutu občine in v Ur. Vestnik MOV, št. 18/08, Odlok o gospodarskih javnih službah v MOV, 6.člen pa so naslednje:

- upravljanje s pokopališči, urejanje ter vzdrževanje pokopališč in pogrebnihih storitev,
- oskrba z energetskeimi plini in oskrba s toplotno energijo,

- vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav na, ob ali nad vozišči državnih cest, ki so namenjene urejanju prometne ureditve oziroma varnemu odvijanju prometa skozi naselja,
- javni potniški promet,
- odvoz in hramba nepravilno parkiranih vozil,
- varstvo pred požarom,
- upravljanje s pristanišči oziroma vstopno izstopnimi mesti.

Javna podjetja, koncesionarji in pogodbeniki, ki skrbijo za uspešno vodenje lokalnih gospodarskih javnih služb (naštete zgoraj) v MOV, za njihovo skladnost z zakonodajo in sprejetimi odloki so:

- PUP Velenje, d.d.,
- Andrejc nizke gradnje, urejanje okolja, d.o.o.,
- PUP-Saubermacher, Podjetje za ravnanje z odpadki, d.o.o. in
- Komunalno podjetje Velenje, d.o.o..

S sklenitvijo pogodb s koncesionarji so stroške komunalnih del v MOV zmanjšali za kar 27% (Zloženka mestna občina Velenje, 2014, str.21).

Zaradi večje racionalnosti in boljše učinkovitosti, ima KP Velenje v oskrbi tri občine (občina Šoštanj, občina Šmartno ob Paki in MO Velenje). Tako je (za primerjavo) v javni vodooskrbni sistem KP Velenje skupaj v vseh treh občinah priključenih 43.632 prebivalcev (okoli 96%), v sistem odvajanja in čiščenja odpadne vode pa 35.162 prebivalcev (dobrih 77%) (KPV, 2014).

4.1.1 Oskrba naselij s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje odpadne in pitne vode (sistem in zmogljivost)

Zakonska podlaga za izvajanje oskrbe naselij s pitno vodo so 60. Člen Zakona o vodah (Ur.l. SRS, št. 38/81, 29/86, 32/98 in Ur.l. RS, št. 32/93), 16. In 19. Člen Zakona o varstvu okolja (Ur.l. 32/93 in 1/96), 29. Člena Zakona o lokalni samoupravi (Ur.l. RS št. 722/93, 57/94 in 14/95), 24. Člen Statuta MOV (Ur.v. MOV, št. 4/99) ter Odlok o varstvu virov pitne vode na območju MOV (Ur.v. MOV, št. 06/2001).

26. Člen Zakon o varstvu okolja (Ur.l. RS, št. 32/93 in dopolnitve), 3.člen ZGJS (Ur.l. 32/93 in dopolnitve), 24. Člen Statuta občine Velenje (Ur.v. MOV, št. 4/99) ter Odlok o odvajanju in čiščenju odpadnih voda (Ur.v. MOV, št. 06/2001) pa so zakonska podlaga za odvajanje in čiščenje odpadnih voda.

Oskrbo naselij s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje odpadnih voda izvaja in usmerja Komunalno podjetje Velenje, in sicer poslovna enota VO-KA (Vodovod-Kanalizacija). Poleg teh dejavnosti ta enota vodi tudi pokopališko dejavnost.

Poleg zagotavljanja nemotene in konstantne oskrbe zgoraj navedenih dejavnostih, je podjetje zavezan k temu, da:

- Zagotavljajo dolgoročno zanesljivost sistemov,
- Ohranjajo oz. povrnejo vrednost premoženja infrastrukture,
- Pokrivajo vse stroške dejavnosti iz cene storitev.

Skratka ravna jo z najeto infrastrukturo v smislu dobrega gospodarja.

Najeto komunalno infrastrukturo oz. sistem, ki zagotavlja nemoteno oskrbo, sestavljajo naslednji objekti:

- 830km vodovodnega in kanalizacijskega omrežja,
- 70 vodohranov,
- 52 vodovodnih črpališč,
- 33 zajetij pitne vode (večina virov je podzemnih, nekaj je kraških, podtalnico zajemajo na področju Šmartnega ob Paki),
- ČN Grmov vrh (za pitno vodo),
- 787 hidrantov,
- 16 vodovodnih razbremenilnikov,
- 142 reducirnih postaj,
- 3710 zapornih elementov,
- 3649 vodovodnih jaškov,
- 7268 vodovodnih priključkov,
- 34 kanalizacijskih razbremenilnikov,
- 6959 kanalizacijskih jaškov,
- 8 kanalizacijskih črpališč,
- CČN Šaleške doline (kapaciteta 50 000PE),
- 6 MKČN,
- Pokopališče Podkraj, Škale in Vinska Gora (KPV, 2014).

V skladu z zahtevo lastnika infrastrukture, v KPV obračunavajo na območju vseh občin, ki jih oskrbujejo, komunalne storitve po enakih cenah (načelo enotnosti in nedeljivosti sistemov). Ta zahteva je zapisana tudi v Uredbi o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (12. Člen, Ur. l. RS, št. 87/2012).

Preglednica 1: Veljavni cenik za MOV, Šmartno ob Paki in Šoštanj, primer premera cevi DN20

Oskrba s pitno vodo	Znesek
Vodarina	0,639 €/m ³
Vodno povračilo	0,107 €/m ³
Omrežnina – voda	5,227 €/mesec
Odvajanje komunalnih odpadnih voda	Znesek
Odvajanje odplak	0,2989 €/m ³
Omrežnina – odvajanje odplak	2,377 €/mesec
Čiščenje komunalnih odpadnih voda	Znesek
Čiščenje odplak	0,599 €/m ³
Omrežnina – čiščenje odplak	3,9168 €/mesec
Storitve greznic in MKČN	Znesek
Prevzem gošč in blata iz greznic in MKČN	0,3175 €/m ³
Omrežnina – greznice in MKČN	0,3345 €/mesec
Okoljska dajatev za onesnaževanja okolja zaradi odvajanja odpadnih voda	Znesek
Uporabniki, ki so priključeni na ČN	0,0528 €/m ³
Uporabniki, ki niso priključeni na ČN	0,5283 €/m ³

Vir: Cenik komunalnih storitev KPV, d.o.o. (Veljaven s 1.6.2014)

*omrežnina - voda, odv. Odplak, čiščenje odplak, greznice in MKČN je obračunana v skladu z veljavno Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih GJS varstva

*okoljska dajatev za kom.odp. Vodo je zaračunana v imenu in za račun občine, zato DDV ni obračunan skladno s c) točko šestega odstavka 36. Člena ZDDV-1

V naslednjih dveh razpredelnicah so zbrani podatki o **zmogljivosti** komunalne infrastrukture v letu 2010.

Preglednica 2: Zmogljivost komunalne infrastrukture, podatki za leto 2010, za področje vodooskrbe

Vodooskrba				
Občina	Št. Vseh preb. (stalno)	Št. Priklj. Preb.	Št. Nepriklj. Preb.	Delež priklj.
MO Velenje	33142	32245	897	97,29%
Šoštanj	8507	7508	999	88,26%
Šmartno ob Paki	3186	2716	470	85,25%
Skupaj	44835	42469	2366	94,72%

Vir: KPV, 2010, (pridobljeno september 2014)

Preglednica 3: Zmogljivost komunalne infrastrukture za območje, ki ga oskrbuje KPV, podatki za leto 2010, za področje odvajanja in čiščenja odpadnih voda

Odvajanje in čiščenje				
Občina	Št. Vseh preb. (stalno)	Št. Priklj. Preb.	Št. Nepriklj. Preb.	Delež priklj.
MO Velenje	33142	27803	5339	83,89%
Šoštanj	8507	4433	4074	52,11%
Šmartno ob Paki	3186	801	2385	25,14%
Skupaj	44835	33037	11798	73,69%

Vir: KPV, 2010

Iz preglednic je razvidno, kako je komunalna oskrba zelo dobro sledila razvoju območja, saj je na javno vodooskrbo priključenih dobrih 94% prebivalstva, na kanalizacijski sistem pa dobrih 63% (gledano skupaj za vse tri občine, ki jih oskrbuje KPV). Zanimiv podatek je tudi

ta, da se najnižji odjemalec pojavlja na koti 305m nadmorske višine, najvišji pa na 1065m, kar vsekakor predstavlja dodatno obremenitev za sistem (KPV, 2014).

Na javni vodooskrbni sistem je bilo v letu 2013 priključenih 96,3% vseh prebivalcev občine (Letno poročilo KPV 2013, str. 25).

4.1.2 Komunalni odpadki

Zakonska podlaga za ravnanje z odpadki v MOV so 4., 26. In 30. Člen Zakona o varstvu okolja (Ur.l. RS 32/93, 44/95-odl. US, 1/96, 9/99, 56/99 in 22/2000), 3., 4., 5. In 7. Člen Zakona o gospodarskih javnih službah (Ur.l. RS, št. 32/93), Odlok o določitvi gospodarskih javnih služb v Občini Velenje (Ur.v. občine Velenje, št. 13/93 in Ur.v. MOV 2/2000), Pravilnik o ravnanju z odpadki (Ur.l. RS št. 84/98, 45/00 in 20/01), Pravilnik o odlaganju odpadkov (Ur.l. RS št. 5/00 in 20/01), Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju JS ravnanja s komunalnimi odpadki (Ur.l. RS št. 21/2001), Navodila o metodologiji za oblikovanje cen obveznih lokalnih javnih služb (Ur.l. RS št. 56/2001), Uredba o taksi za obremenjevanje okolja zaradi odlaganja odpadkov (Ur.l. RS št. 70/2001) ter Odlok o ravnanju in odlaganju komunalnih odpadkov v MOV (Ur.v. MOV št. 05/2003).

Leta 2009 so v MOV sklenili koncesijo s podjetjem PUP-Saubermacher, podjetje za ravnanje z odpadki, d.o.o. Zajeta območja v koncesiji so Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki, koncesija je sklenjena za namen zbiranja in odvoza odpadkov. Trenutno PUP-Saubermacher opravlja storitev za cca. 53 000 občanov.

V MOV se odpadki zbirajo ločeno. Te peljejo na odlagališče RCERO Celje – Simbio d.o.o. (Bukovžlak), kjer odpadke mehansko predelajo. Po mehanski predelavi se odloži v okolje samo 35% pripeljanih odpadkov. Tudi biološki odpadki se kompostirajo v RCERO Celje.

V MOV sta organizirana 2 zbirna centra odpadkov, občanke in občani pa lahko v zbirnih centrih brezplačno odlagajo papir in kartonsko embalažo, kovinsko, plastično in stekleno embalažo, oblačila in tekstil itd. (Zloženska mestna občina Velenje, 2014, str.21-22).

Zmogljivost podjetja PUP-Saubermacher: 9 vozil za odvoz gospodinjskih odpadkov, 8 vozil za odvoz industrijskih odpadkov in 5 vozil za odvoz nevarnih odpadkov (PUP Saubermacher, 2011).

Preglednica 4: Cenik odpadki, primerjava občin

Storitev/Občina	Velenje	Šoštanj	Šmartno ob Paki
Uporaba javne infr.	0,00198 €/kg	0,00147 €/kg	0,00081 €/kg
Zbiranje kom. odp.	0,015689 €/kg	0,15642 €/kg	0,16403 €/kg
Zbiranje biol. odp.	0,11279 €/kg	0,11279 €/kg	0,15288 €/kg
KO Simbio obdelava	0,07843 €/kg	0,07843 €/kg	0,07843 €/kg
BIOO Simbio	0,07481 €/kg	0,07481 €/kg	0,07481 €/kg
KO Simbio odlaganje	0,05194 €/kg	0,05194 €/kg	0,05194 €/kg
SKUPAJ	0,47684 €/kg	0,47586 €/kg	0,5229 €/kg

Vir: PUP Saubermacher, 2014.

*KO Simbio obdelava (komunalni odpadki) – v ceno je zajeta obdelava odpadkov in uporaba javne infr. obdelave odpadkov

**BIOO Simbio (biološki odpadki) – v ceno je zajeta obdelava bioloških odpadkov in uporaba javne infr. obdelave BIOO

***KO Simbio odlaganje (kom. odp.) – v ceno je zajeta uporaba javne infr. za odlaganje in odlaganje po obdelavi za 35% v obdelavo sprejetih odpadkov

Če primerjam cene iz cenika, ki velja od 1.1.2014, ugotovim, da se razlike pojavijo v **ceni pri uporabi javne infrastrukture** na kilogram odveženih odpadkov (komunalnih in bioloških). Cena odlaganja v RCERO Celje (Simbio d.o.o.) je za vse oskrbovane občine enaka. Največji znesek za kilogram odloženih odpadkov (komunalni in biološki) morajo plačati prebivalci občine Šmartno ob Paki. Cena je posledica demografske oddaljenosti občine od RCERO Celje (najbolj oddaljena od vseh treh občin) in razpršenosti prebivališč.

Glede komunalnih dejavnosti na področju ravnanja z odpadki, je občina Velenje zelo uspešna. Naj omenim, da je leta 2011 prejela naziv »*Najbolj zelena mestna občina na področju ravnanja z odpadki*« (Zloženka mestna občina Velenje, 2014, str.22).

4.1.3 Energetika

Zakonska podlaga v splošnem za vse omenjene vrste energije so Energetski zakon (EZ-1), Splošni pogoji za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja toplotne energije v Mestni občini Velenje in občini Šoštanj (Ur. l. RS št. 41/2008), Sistemska obratovalna navodila za distribucijsko omrežje za oskrbo s toploto za geografsko območje Mestne občine Velenje in Občine Šoštanj (Ur. l. RS, št. 35/08).

KPV PE Energetika skrbi za LGJS energetika. Termoelektrarna Šoštanj (TEŠ) je hkratni proizvajalec treh vrst energije: elektrike, daljinskega hlajenja in daljinskega ogrevanja. V sklopu energetike se na področju MOV in občine Šoštanj izvajajo naslednje storitve:

- Oskrba z daljinskim ogrevanjem,
- Oskrba z daljinskim hlajenjem in
- Oskrba z zemeljskim plinom.

Distributer energije je KPV (KPV, 2014).

Energetske sisteme za izvajanje zgoraj omenjenih dejavnosti tvorijo občani, kot porabniki, MOV in Šoštanj, kot lastniki infrastrukture, KPV PE Energetika, kot upravljavec in izvajalec, dejavnost Premogovnika Velenje, Geoplin Ljubljana, ostali poslovni partnerji in zahtevne termo energetske naprave.

Storitev daljinskega ogrevanja se v Šaleški dolini izvaja za več kot 90% prebivalcev, predstavlja pa drugi največji sistem daljinskega ogrevanja v državi. Geografsko gledano zajema dve mesti, in sicer Velenje in Šoštanj ter krajevne skupnosti Podkraj, Pesje, Lokovico in Topolšico. Poleg prebivalstva oskrbuje DOT (daljinski vročevodni sistem) tudi tovarne Gorenje, Veplas, Vemont, ... Te uporabljajo toploto za tehnološke procese (KPV, 2014). Tehnično tehnološke značilnosti DOT so podane v spodnji preglednici.

Preglednica 5: Tehnično tehnološke značilnosti daljinskega ogrevalnega sistema (zmogljivost)

Daljinski razvodi*	Dolžina cevovodov:	346,8 km
	Dolžina trase:	144,1 km
	Dimenzije cevovodov:	Od NO25 do NO60
TPP**	Skupno število objektov:	442
Energetska oprema in postaje	Število izmenjevalnikov toplote:	850
	Število črpalnih agregatov:	1320
	Število tlačnih posod:	875
	Površina energ. razvodnih koridorjev:	386,6 m ²
Količinski podatki	Letna nabava topl. en. v TEŠ:	446,9 MWh
	Letna prodaja topl. en. V TEŠ:	357,5 MWh
	Letna nabava sistemske vode v TEŠ:	20266 m ³
	Letna nabava el. en. V TEŠ:	4907000 kWh
	Obratovalna razpoložljivost sistema:	99,20%

Vir: KPV, 2014. Daljinsko ogrevanje Šaleške doline.

*Daljinske razvode sestavljajo magistralni, primarni in sekundarni razvodi.

**TPP-toplotne podpostaje

Po veljavnem ceniku (1.6.2014) stane 1m² ogrevanega prostora (stanovanja) 1.1114€.

Storitev daljinskega hlajenja se izvaja le za večje strnjene poslovne objekte v MOV in občini Šoštanj. Ker v poletnem času TEŠ proizvaja le ogrevanje sanitarne vode in tehnološko ogrevanje, je možno izvajati storitev daljinskega hlajenja, gledano iz tehnološke smeri (koriščenje ogrevane vode). Ta storitev se izvaja zaradi 5 krat manjšega vpliva na okolje, glede na lokalne elektro kompresorske agregate (električna energija).

Poslovni objekti, ki so načrtovani za ogrevanje z daljinskim hlajenjem (vsi objekti še niso pokriti) so objekt MOV, Upravna enota Velenje, Galerija Velenje, Kulturni dom Velenje, Restavracija DK, Sodišče Velenje, nova avtobusna postaja, Rdeča dvorana, Steklena direkcija PV in Kopališče. Skupna površina hlajenih prostorov znaša 23 495m², dolžina omrežja pa 0,6km.

Povprečna cena za mesec oskrbe z daljinskim hlajenjem stane 241,438€.

Dobavitelj **zemeljskega plina** v MOV je KPV. Vseh plinovodnih priključkov v MOV je bilo ob koncu leta 2012 592, uporabnikov pa 288 (KPV, 2014).

4.1.4 Urejanje in čiščenje javnih površin

Zakonska podlaga za izvajanje te lokalne gospodarske javne službe so 24. Člen Statuta MOV (Ur.v. MOV št. 4/99 in 6/01), 3. In 32. Člen Zakona o gospodarskih javnih službah (Ur.l. RS 32/93), 26. Člen Zakona o varstvu okolja (Ur.l. RS št. 32/99 in 1/96), Odlok o določitvi gospodarskih javnih služb v občini Velenje (Ur.v. občine Velenje št. 13/93 in Ur.v. MOV št. 2/00) ter Odlok o določitvi pogojev opravljanja koncesioniranih gospodarskih javnih služb urejanja in vzdrževanja javnih zelenih površin ter javne snage in čiščenje javnih površin (Ur.v. MOV 05/2003).

Leta 2010 je MOV sklenila 10 letno pogodbo za upravljanje LGJS urejanja in čiščenja javnih površin. Pogodba je bila sklenjena s podjetjem Andrejč nizke gradnje, urejanje okolja, d.o.o.,

pogodbena dela pa znašajo okoli 9 milijonov evrov ter zajemajo vzdrževanje urbane opreme, vodometrov, igral, izobešanje zastav, košnja, cvetlične zasaditve, obrezovanje drevja, praznjenje košev.

Poleg tega, da ima občina sklenjeno koncesijo s podjetjem za urejanje okolja, ima v teku tudi projekt *Čisto moje Velenje* v času poletnih počitnic. MOV v tem projektu omogoča počitniško delo za dijake in študente. Do sedaj je v okviru tega projekta sodelovalo okoli 3 tisoč udeležencev. Mladi v tem projektu čistijo in urejajo okolico okoli javnih ustanov (šole, vrtci, drugi javni zavodi) in prispevajo k bolj urejenemu okolju (Zloženka mestna občina Velenje, 2014, str.23).

4.1.5 Ceste in druge prometne površine

Zakonska podlaga so 24. Člen Statuta MOV (Ur.v. MOV št. 4/99 in 6/01), 3. in 32. Člen Zakona o gospodarskih javnih službah (Ur.l. RS št. 32/99), Odlok o občinskih cestah (Ur.v. MOV št. 03/2000), Odlok o določitvi pogojev opravljanja koncesionirane gospodarske javne službe urejanje in vzdrževanje javnih prometnih površin (Ur.v. MOV št. 5/2003).

Leta 2009 so v MOV sklenili koncesijo s podjetjem PUP, d.o.o., in sicer za opravljanje obvezne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja in obnavljanja občinskih javnih cest ter drugih prometnih površin v mestni občini Velenje. Koncesija je bila sklenjena za obdobje 15 let, višina pogodbenih del pa znaša 28 milijonov evrov. Po pogodbi je koncesionar zavezan k obnovitvi vseh cest v štirih letih, v naslednjih enajstih pa jih je dolžan vzdrževati (Zloženka mestna občina Velenje, 2014, str.20).

4.1.6 Mestni potniški promet

Zakonska podlaga za izvajanje lokalne gospodarske javne službe je 33. Člen Zakona o prevozi v cestnem prometu (Ur.l. RS št. 5/2007, 123/2008, 28/2010, 49/2011), 40. Člen Zakona o javno-zasebnem partnerstvu (Ur.l. RS 127/2006), 3., 7. In 32. Člen Zakona o gospodarskih javnih službah (Ur.l. RS št. 32/93), Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v MOV (Ur.v. MOV št. 18/2008), 24. Člen Statuta MOV (Ur.v. MOV št. 15/2006), Odlok o organizaciji in načinu izvajanja gospodarske javne službe urejanja mestnega avtobusnega prometa v MOV in o organizaciji in načinu izvajanja šolskih prevozov (Ur.v. MOV št. 06/2012), Sklep o potrditvi splošnih pogojev dostopa in uporabe avtomatiziranega sistema za izposajo mestnega kolesa v Velenju (sistem Bicy) (Ur.v. št. 32/2012).

Na področju prometa se odvijata dva vidna projekta, t.i. LOKALC in BICY. Pri prvem omenjenem gre za avtobus, s katerim se lahko brezplačno vozi vsakdo, ki je v mestu. S tem prispevajo k varnejšemu prometu v centru mesta in ožji okolici in pa tudi k razbremenitvi okolja zaradi izpušnih plinov. Slednji pa je evropski projekt (Cities and Regions of Bicycles). Gre za izposajo koles v centru mesta (5 postaj). Sistem je podoben ljubljanskemu Biciklju (Zloženka mestna občina Velenje, 2014, str.31).

4.1.7 Ostale LGJS

Ostale dejavnosti, ki se izvajajo v sklopu GJS so še pokopališka dejavnost, za katero je zadolženo KPV. Za pomoč, oskrbo in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču skrbi podjetje Veterina Šoštanj d.o.o., v katere kapital MOV ustrezno vloga. Družba s podpisano koncesijo za dimnikarsko dejavnost je podjetje EKO DIM družba za opravljanje dimnikarske dejavnosti, d.o.o. (Zloženka mestna občina Velenje, 2014, str.22).

4.1.8 Sistem financiranja

Sistem financiranja komunalnih dejavnosti se na področju MO Velenje izvaja iz raznih virov. KPV dobi finance za vzdrževanje in izgradnjo infrastrukture od občine (proračun lokalne skupnosti). 109. Člen Statuta občine pravi, da občina pridobiva prihodke iz lastnih virov, davkov, taks, pristojbin in drugih dajatev v skladu z zakonom. Prihodki in odhodki občine za posamezne namene javnega financiranja so zajeti v proračunu občine. Ostala podjetja (koncesionarji), dobijo sredstva za opravljanje GJS, za katere so sklenili pogodbe, od MOV. O sistemu financiranja bom podrobneje govorila v nadaljevanju v 5. Poglavju.

4.2 Razvojni problemi

Zakonska podlaga za kohezijska projekta v Šaleški dolini je Uradni vestnik MOV, št. 18/08, stran 19, kjer je bil sprejet **DOLGOROČNI PROGRAM naložb v vodooskrbovalni sistem ter naložb v odvajanje in čiščenje odpadnih voda za obdobje 2009-2020.**

Zelo pomembna kohezijska projekta v Šaleški dolini sta dva, in sicer projekt Celovite oskrbe s pitno vodo in projekt Zbiranje in čiščenje komunalne odpadne vode na občutljivem območju reke Pake v Šaleški dolini. Slednji spada v operativni program Evropske unije in na izvedbeni ravni najbolj obremenjuje lokalne skupnosti. Ta program je ob pristopu Slovenije k Evropski uniji postal obvezen.

S tema projektoma bo Šaleška dolina obnovila dotrajano komunalno infrastrukturo ter zgradila del nove infrastrukture. Osnovna zahteva pravi, da naj bi se projekta zaključila do leta 2015, kar pa je glede na trenutno gospodarsko in finančno stanje v Sloveniji in drugih državah sveta težko izvedljivo. Leta 2006 je namreč MO Velenje glede na tedanje zelo dobro finančno stanje sprejela poleg osnovne, še dodatno varianto opremljanja, kjer pa naj bi opremljali ruralna, še neopremljena področja, na področju odvajanja odpadne vode. Dodatna varianta opremljanja bi občini privedla še dodatne stroške, ki pa bi bili nesorazmerni s številom odjemov. Tako bodo na osnovi navedenih spoznanj ter razpoložljivih finančnih virov, poskušali izpolniti izključno ukrepe obveznega opremljanja aglomeracij (poselitev večja od 2000 PE). Finančni viri, iz katerih bodo črpali sredstva so: kohezijska sredstva EU, strukturna sredstva EU, sredstva državnega proračuna, sredstva občinskih proračunov in zbrana sredstva iz naslova okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadne vode.

Glede na to, da so na KP Velenje že izdelali načrte za projekt, je največji problem torej finančna stran teh dveh projektov, saj bi za izpolnitev vseh obvez do leta 2015 morali

zagotoviti 13,5 mio. €. Enormni znesek kaže na velikansko obremenitev lokalne skupnosti. Na drugi strani ima lokalna skupnost tudi težave na področju pridobivanja služnostnih pogodb, kar občutno upočasnjuje projekt, saj brez pravice do gradnje ni možno pridobiti gradbenega dovoljenja. Iz naslova teh dveh projektov ima MO Velenje kot lokalna skupnost zelo velik razvojni problem (Rošar, P. 2011).

Naslednji projekt, h kateremu se je MOV zavezala leta 2010 s podpisom konvencije je **Trajnostni energetski akcijski načrt (TEAN)**. Ker je Šaleška dolina eden izmed najpomembnejših energetskih centrov v RS, se uprava MOV zaveda, da je potrebno z energijo ravnati učinkovito in preudarno. Zato so se zavezali k zmanjšanju emisij CO₂ za 20% do leta 2020 glede na referenčno leto 2003. Kar je za temo diplomske naloge zanimiv podatek, je to, da je potrebno zmanjšati porabo energije tudi v javnih zgradbah, katere lastnik je MOV – natančneje sistemi daljinskega ogrevanja. Poleg teh sistemov, je potrebno zmanjšati tudi emisije zaradi prometa in vzpostaviti varčnejšo porabo elektrike pri javni razsvetljavi.

Po končanem analiziranju vseh omenjenih energetskih sistemov, so ugotovili, da so prav javne zgradbe najbolj potratne pri porabi energije. V tem smislu mislim predvsem na sisteme daljinskega ogrevanja in na zgradbe javnega sektorja. Potreben bo torej poudarek iz vidika komunalne infrastrukture predvsem na rekonstrukcijo obstoječih ogrevalnih sistemov in na zmanjšanje porabe energije pri distribuciji toplote iz daljinskega ogrevalnega sistema.

V investicije učinkovite porabe zgradb je načrtovana poraba kar 81% vseh sredstev namenjenih TEAN (tu štejemo obnovo stanovanj in zgradb javnega značaja ter distribucijska omrežja toplotne energije). Ukrepi, ki zavezujejo MOV in KPV k izvedbi so: optimizacija sistema daljinskega ogrevanja (1 mio €) ter izboljšanje koriščenja sistema absorpcijskega daljinskega hlajenja (1 mio €). Kot vidimo, gre za razmeroma visoke zneske, ki občino znatno obremenjujejo v času ekonomske krize, pravočasna izvedba vseh ciljev iz tega naslova pa je vprašljiva, saj je kreditna sposobnost občine omejena. Prav zaradi omenjenega razloga MOV kandidira za nepovratna sredstva EU. Celotna investicijska vrednost ukrepov znaša 33,3 mio €. MOV je prva občina v RS, ki je izdelala in izdala TEAN (Trajnostni energetski akcijski načrt MOV (SEAP). 2011).

5 TEMELJNE ZNAČILNOSTI INVESTICIJSKIH VLAGANJ V MOV V OBDOBJU 2010-2014 (kvalitativni vidik)

3. člen ZFO (ZFO-1) pravi, da načelo financiranja občin temelji na načelih lokalne samouprave, predvsem načelu sorazmernosti virov financiranja z nalogami občin in načelu samostojnosti občin pri financiranju občinskih nalog. V Ustavi RS (Ur. l. RS, št. 3/91, 139. Člen) je zapisano, da je občina samoupravna lokalna skupnost. Za lokalno samoupravo so potrebna finančna sredstva. Sredstva občine se delijo na lastne davčne vire, druge lastne vire, odstopljene vire, občinske takse, subvencije države, kohezijska sredstva EU, ... (ZFO-1, II. Viri financiranja občine). Iz naslova lastni viri se financira investiranje v komunalno infrastrukturo (izgradnja in obnova). Med te uvrščamo najemnina infrastrukture, komunalni prispevek, sredstva občinskega proračuna ter okoljske dajatve. Poleg naštetih, lahko občina pridobiva vire za vlaganje v komunalno infrastrukturo tudi iz kohezijskih sredstev Evropske unije. Kohezijska sredstva so nepovratna sredstva. Prav tako so nepovratna sredstva tudi sredstva subvencij države (Rakar, 2014).

V nadaljevanju so opisana sredstva iz zgornjega odstavka, v skladu z veljavno zakonodajo tako iz strani države, kot tudi iz strani lokalne skupnosti MOV.

5.1 Opredelitev virov financiranja v skladu z veljavno zakonodajo

5.1.1 Najemnina infrastrukture

Najemnina infrastrukture se obračunava vsem izvajalcem LGJS, ki uporabljajo javno infrastrukturo za izvajanje storitev. Višina najemnine znaša vsaj v višini obračunane amortizacije (3. Člen Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, Ur.l. RS, št. 87/2012, v nadaljevanju Uredba).

Amortizacija kot denarni znesek predstavlja finančno protivrednost za obrabo osnovnih sredstev v produkcijskih procesih (Rakar, 2014).

- **Najemnina za oskrbo s pitno vodo** je sestavni del cene za dovod m³ pitne vode k porabniku, in sicer kot del omrežnine (Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, Ur.l. RS, št. 87/2012, 16. Člen). Cena za dovod pitne vode k uporabniku je sestavljena iz vodarine in prej omenjene omrežnine. Omrežnino poleg najemnine infrastrukture sestavljajo še: stroški zavarovanja, stroške odškodnin, stroške obnove in vzdrževanja priključkov na javni vodovod, stroške nadomestil, plačilo za vodno pravico in odhodke financiranja v okviru stroškov omrežnine. 5. Točka 16. Člena Uredbe pravi, da se stroški amortizacije izračunavajo po metodi časovnega amortiziranja, glede na stopnjo izkoriščenosti zmogljivosti infrastrukture javne službe in ob upoštevanju življenjske dobe. Stopnja izkoriščenosti javne infrastrukture je po Uredbi (2. Člen) razmerje med dejansko izkoriščenostjo zmogljivosti infrastrukture javne službe in največjo projektirano zmogljivostjo infrastrukture javne službe.
- **Najemnina za odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske vode** se obračunava kot del cene z naslovom omrežnina (Uredba, 19. Člen, 12. Točka). Poleg

amortizacije se v tem delu cene obračunavajo še stroške zavarovanja infrastrukture, stroške odškodnin, odhodke financiranja v smislu dolžniškega financiranja.

- **Najemnina za odlaganje odpadkov** se obračunava pod delom cene z naslovom cena javne infrastrukture. Poleg amortizacije so v ta del cene zajeti še stroški zavarovanja, stroški odškodnin, finančna jamstva in odhodke financiranja v smislu dolžniškega financiranja. Iz 22. Člena Uredbe velja omeniti tudi to, da s plačilom, ki ga upravljavec odlagališča zaračuna za storitve odlaganja odpadkov, morajo biti kriti vsi stroški, povezani z gradnjo in obratovanjem odlagališča, finančnim jamstvom v skladu s predpisom, ki ureja odlaganje odpadkov na odlagališčih, in predvideni stroški zapiranja odlagališča ter stroški za izvedbo ukrepov varstva okolja po zaprtju za obdobje najmanj 30 let (6. Točka, 22. Člen Uredbe).

5.1.2 Okoljska dajatev za onesnaževanja okolja zaradi odlaganja odpadkov

Uredba, ki ureja osnovo za obračun okoljske dajatve, njeno višino in način njenega obračunavanja in plačevanja, zavezance in plačnike je Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih (Ur. l. RS, št. 70/2010, v nadaljevanju tega odstavka Uredba). Osnova za obračun okoljske dajatve je enota obremenitve okolja, ki je enaka kilogramu odloženih odpadkov na odlagališču (4. Člen Uredbe). Število enot obremenitve okolja za kilogram posamezne vrste odloženih odpadkov znaša: 1 enoto obremenitve okolja za kilogram inertnih odpadkov, 5 enot obremenitve okolja za kilogram nenevarnih odpadkov in 10 enot obremenitve okolja za kilogram nevarnih odpadkov (4. Člen Uredbe). Znesek za enoto obremenitve iz prejšnjega stavka določi Vlada RS. Zavezanec za plačilo te dajatve je upravljavec odlagališča, ki je določen za izvajanje obvezne gospodarske javne službe (7. Člen Uredbe).

5.1.3 Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja in čiščenja odpadne vode

Zakonska podlaga za obračunavanje tovrstne okoljske dajatve je Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda (Ur. l. RS, št. 80/2012, v nadaljevanju tega poglavja Uredba). Osnova za obračun okoljske dajatve po tej uredbi je seštevek enot obremenitve okolja, doseženih z odvajanjem odpadne vode v javno kanalizacijsko omrežje (4. Člen). Prejemnik okoljske dajatve je občina, v kateri pri zavezancu nastaja ta odpadna voda. Okoljska dajatev za odpadne vode se obračunava v dveh primerih, in sicer kot industrijska odpadna voda in kot komunalna odpadna voda.

- Zavezanec za plačilo okoljske dajatve zaradi odvajanja industrijske odpadne vode je hkrati tudi plačnik dajatve, in sicer gre za pravno ali fizično osebo, ki zaradi izvajanja svoje dejavnosti onesnažuje okolje z odvajanjem industrijske odpadne vode (7. Člen Uredbe). Če pri zavezancu nastaja tudi komunalna odpadna voda, je slednji prav tako z zakonom zavezan k plačilu le-te. Okoljska dajatev za tovrstno odpadno vodo se zavezancu zaračunava trimesечно, kjer se zaračuna cena glede na odvedeno število obremenitev in ceno za enoto obremenitve (9. Člen).

- Zavezanec za plačilo okoljske dajatve zaradi odvajanja komunalne odpadne vode je pravna ali fizična oseba, ki s svojim delovanjem proizvaja tovrstno odpadno vodo. Izvajalec obvezne občinske gospodarske javne službe pa zavezancu to dajatev izračunava, zaračunava in vplačuje pri občini, v kateri odpadna voda nastaja (11. Člen). Enote obremenitve se v primeru komunalne odpadne vode za enostanovanjske ali večstanovanjske zgradbe seštevajo na podlagi količine porabljene pitne vode v m³ (12. Člen). Enote obremenitve se v primeru čiščenja odpadne vode na CČN ali MKČN zmanjšajo (13. Člen).

5.1.4 Komunalni prispevek

Osnovna zakonska podlaga za obračunavanje komunalnega prispevka sta Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS, št. 33/07, v nadaljevanju ZPNačrt) in Pravilnik o merilih za odmero komunalnega prispevka (Ur. l. RS, št. 95/07, v nadaljevanju tega poglavja Pravilnik).

Komunalni prispevek je plačilo stroškov gradnje komunalne opreme občini, za potrebe opremljanja stavbnega zemljišča, katerega lastnik, je zavezanec za plačilo. S plačilo komunalnega prispevka so poravnani vsi stroški komunalnega opremljanja stavbnega zemljišča, razen tistega dela, ki je v zasebni lasti (79. Člen, ZPNačrt).

Merila za odmero komunalnega prispevka so površina stavbnega zemljišča, neto tlorisna površina objekta, opremljenost stavbnega zemljišča s komunalno opremo, namembnost objekta in izboljšanje opremljenosti stavbnega zemljišča s komunalno opremo. Izračun komunalnega prispevka se obračuna po naslednji formuli:

$$KP_{ij} = (A_{\text{parcela}} * C_{p_{ij}} * D_p) + (K_{\text{dejavnost}} * A_{\text{tlorisna}} * C_{t_{ij}} * D_t),$$

kjer so:

- KP_{ij} : znesek dela komunalnega prispevka, ki pripada posamezni vrsti komunalne opreme na posameznem obračunskem območju,
- A_{parcela} : površina parcele,
- $C_{p_{ij}}$: obračunski stroški, preračunani na m² parcele na obračunskem območju za posamezno vrsto komunalne opreme,
- D_p : delež parcele pri izračunu komunalnega prispevka (min. 0,3, max. 0,7; $D_p + D_t = 1$),
- $C_{t_{ij}}$: obračunski stroški, preračunani na m² neto tlorisne površine objekta na obračunskem območju za posamezno vrsto komunalne opreme,
- A_{tlorisna} : neto tlorisna površina objekta,
- D_t : delež neto tlorisne površine objekta pri izračunu komunalnega prispevka (min. 0,3, max. 0,7; $D_p + D_t = 1$),
- $K_{\text{dejavnost}}$: faktor dejavnosti (min. 0,7, max. 1,3; če z odlokom ni določeno drugače, se šteje, da je $K_{\text{dejavnost}}$ enak 1,0),
- i : posamezna vrsta komunalne opreme,
- j : posamezno obračunsko območje.

(6. člen, Pravilnik)

5.1.5 Sredstva iz državnega proračuna

3. člen ZFO-1 pravi, da financiranje občin temelji na načelih lokalne samouprave. Vendar država lahko občini pomaga oziroma sofinancira sredstva v primerih investicij, izvajanja posamezne naloge ali programa in pri skupnih nalogah občinske uprave. Sofinanciranje se izvaja le v primeru javnega interesa. Sredstva iz državnega proračuna se zagotavljajo torej za izgradnjo javne lokalne infrastrukture za zadovoljevanje javnih potreb ter morajo biti namensko uporabljena. Gre za nepovratna sredstva. (ZFO-1, IV. SOFINANCIRANJE NALOG, PROGRAMOV IN INVESTICIJ OBČIN).

5.1.6 Kohezijska sredstva

Kohezijska sredstva so sredstva, ki jih občine ali države pridobijo iz Kohezijskega sklada Evropske unije. Ta sredstva so namenjena zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik manj razvitih držav v EU ter spodbujanju trajnostnega razvoja le-teh. Med njimi je tudi Slovenija. Sklad za obdobje 2014-2020 znaša 63,4 milijard € (Kohezijski sklad – splošno, 2014).

ZFO-1, 19. Člen, 3. Točka pravi, da je država občini zavezana ne glede na sofinancirana sredstva iz sredstev državnega proračuna zagotoviti tudi odobrena sredstva strukturne in kohezijske politike Evropske unije. Za vsako obdobje se v Uradnem listu Evropske unije izda tudi uredba sveta o kohezijski politiki oziroma o kohezijskem skladu. Veljavna uredba je Uredba (EU), št. 1300/2013 Evropskega parlamenta in sveta o kohezijskem skladu. V 4. Členu te uredbe so zapisane prednostne naložbe, med katerimi so seveda tudi naložbe iz področja komunalne infrastrukture.

5.2 Podrobnejša opredelitev virov financiranja na lokalni ravni

Za analizo prihodkov in odhodkov lokalne skupnosti, je vsaka občina zavezana k izdelavi proračuna (ZFO-1, 4. Člen). Urad za finance v MOV vsako leto izdela Zaključni račun proračuna MOV. Osredotočila se bom na poglavje Prihodki iz omenjenega dokumenta.

Prihodki obsegajo:

- Davčne prihodke, ki zajemajo tudi prispevke,
- Nedavčne prihodke,
- Kapitalske prihodke,
- Prejete donacije,
- Transferne prihodke,
- Prejeta sredstva iz EU (Zaključni račun MOV 2012, poglavje Prihodki).

5.2.1 Najemnina infrastrukture

V Zaključnem računu MOV se najemnina infrastrukture obravnava kot nedavčni prihodek, in sicer gre za prihodek od premoženja. Najemnina komunalne infrastrukture je za MOV strukturno najpomembnejši nedavčni prihodek. Najemnik komunalne infrastrukture v MOV je Komunalno podjetje Velenje, d.o.o. Slednji z občinskimi uradi iz tega naslova virov ustrezno vlaga v nadaljnje investicije povezane s komunalno infrastrukturo tako iz področja vodovoda kot tudi komunale in energetike.

Najemnina infrastrukture za odlaganje odpadkov se v MOV ne obračunava, saj se odpadki odlagajo na odlagališče v Bukovžlaku, ta pa se nahaja v MO Celje.

5.2.2 Okoljske dajatve

Okoljske dajatve se v Zaključnem računu obravnavajo kot domači davki na blago in storitve, in sicer kot drugi davki na uporabo blaga in storitev. Okoljska davka sta dva, in sicer zaradi odvajanja odpadne vode in zaradi odlaganja odpadkov.

Ker je bila uredba v letu 2013 spremenjena (uredba, ki ureja takso za odlaganje odpadkov), po novem dajatev za odlaganje odpadkov ne pripada vsem občinam lastnicam, ampak le tisti občin, v kateri odlagališče leži. V primeru MOV, kjer odpadke peljejo na odlagališče v Bukovžlak v Celju, potemtakem taksa pripada MO Celje.

Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda se zbira preko upravljavca infrastrukture, t.j. Komunalno podjetje Velenje. Ta je zavezanec za plačilo takse, ta pa jih zbira od odjemalcev v sklopu izstavljenega računa za komunalne storitve, v skladu z zakonom RS.

5.2.3 Komunalni prispevek

Veljavna zakonska podlaga za komunalni prispevek je izdana v Uradnem vestniku MOV, št. 15/2013, z naslovom Odlok o programu opremljanja za obstoječo komunalno opremo in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje Mestne občine Velenje (v nadaljevanju tega poglavja Odlok).

10. člen Odloka pravi, da so stroški opremljanja kvadratnega metra parcele oz. neto florisne površine objekta za določeno komunalno opremo seštevek stroška izgradnje magistralne, primarne in sekundarne komunalne opreme. Območje mesta se razdeli na računsko območja.

Primer stroška opremljanja za obračunsko območje 1:

Preglednica 6: Primer stroška opremljanja (komunalni prispevek) za obračunsko območje 1

Vrsta komunalne opreme	Strošek na m ² parcele [€/m ²]			Strošek na neto tlorisne površine objekta [€/m ²]		
	M+P.K.O.	S.K.O.	Skupaj	M+P.K.O.	S.K.O.	Skupaj
Vodovod	1,16	0,89	2,05	5,32	4,65	9,97
Kanalizacija	0,47	1,73	2,2	1,76	7,35	9,11
Plinovod	0	0,54	0,54	0	5,21	5,21
Daljinsko ogrevanje	2,59	3,59	6,18	7,9	12,63	20,53
Ceste	1,15	2,21	3,36	5,46	7,16	12,62
Javne odprte in zelene površine	0	1,29	1,29	0	3,94	3,94
Površine za ravnanje z odpadki	0	0,1	0,1	0	0,49	0,49
Skupaj strošek			15,72			61,87

Vir: Odlok o programu opremljanja za obstoječo komunalno opremo in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje Mestne občine Velenje, Ur. v. MOV št. 15/2013

*M+P.K.O. – magistralna in primarna komunalna oprema

S.K.O. – sekundarna komunalna oprema

Zavezanec za plačilo komunalnega prispevka je lastnik stavbnega zemljišča ali investitor, ki se priključuje na komunalno opremo (13. Člen Odloka). Višina komunalnega prispevka se izračuna po Odloku po enaki enačbi kot je to predpisano v Pravilnik o merilih za odmero komunalnega prispevka (Ur. l. RS, št. 95/07 – glej poglavje 5.1.4.).

Olajšave, ki so možne pri plačilu komunalnega prispevka so podane v 23. Členu Odloka, te pa so:

- Gradnja gospodarske javne infrastrukture,
- Gradnja neprofitnih stanovanj v delu katerem je občina investitor ali soinvestitor,
- Gradnja neprofitnih stanovanj v delu katerem so investitorji skladi, ki so 100% v državni lasti,
- Objekti splošnega družbenega pomena, ki so v lasti ali solasti občine.

Z odlokom je določeno tudi možnost obročnega odplačevanja, in sicer v višini do 10 obrokov (27. Člen Odločbe).

Komunalni prispevek se v Zaključnem računu MOV obravnava pod naslovom »Drugi nedavčni prihodki« in NI predviden kot vir investiranja v opremljanje omrežja z električno energijo (Zaključni račun MOV, 2010. Poglavje 4007).

5.2.4 Prejeta sredstva iz državnega proračuna

Prejeta sredstva iz državnega proračuna so dveh vrst. Prva, so sredstva, ki so namenjena sofinanciranju investicij, v višini šestih odstotkov skupne primerne porabe občin. Druga so tista, ki jih Republika Slovenija prejme iz kohezijskega sklada in so namenjena gospodarskemu razvoju ter jih je RS dolžna izročiti občinam. Obe vrsti sredstev sta

namenjeni investicijam v lokalno infrastrukturo in grajenemu javnemu dobro (ZFO-1, 21. Člen).

V Zaključnem računu MOV se ta sredstva nahajajo pod naslovom Transforni prihodki.

5.2.5 Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij

Gre za sredstva kohezijskega sklada in sredstva iz drugih evropskih institucij. Naj omenim, da je MOV v letu 2013 prejela 181% načrtovanih prihodkov od EU za kohezijsko politiko, kar je 187% več kot v letu 2012 (podatek po Zaključnem računu MOV za 2013). Eden izmed projektov, ki so financirani iz tega sklada, ter so omenjeni v 3. Poglavju diplomske naloge je projekt BICY.

5.3 Struktura vlaganj po dejavnostih

Za lažji vpogled v investiranje v MOV, bom v tem poglavju obravnavala strukturo investiranja v komunalno infrastrukturo po dejavnostih. Kot vir bom uporabila Zaključne račune MOV od leta 2010 do leta 2013.

V letu 2010 je bilo realiziranih 8% več investicijskih odhodkov kot v letu 2009. V tem letu so investicijski odhodki predstavljali kar 31% vseh odhodkov občine. Tretjino teh sredstev so predstavljali odhodki za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije, drugo tretjino pa odhodki, ki so namenjeni investicijskem vzdrževanju in obnovam. Preostalo tretjino so uporabili v namen raznih študij o izvedljivosti projektov, nakup zemljišč in naravnih bogastev.

V letu 2011 je Urad za komunalne dejavnosti porabil 33,1% vseh odhodkov občine. Pomembnejše investicije iz komunalnih dejavnosti so bile v tem letu vzdrževanje cest po koncesiji (6,47%), naložbe na področju oskrbe s toplotno energijo (6,23%), naložbe v objekte odvajanja in čiščenja odpadnih voda (5,27%), naložbe v objekte za vodooskrbo (4,58%) ter ureditev Kardeljeve ploščadi (5,23%). Za vzdrževanje gozdnih cest je MOV v tem letu porabila slabih 0,20% vseh investicij. Bolj zanimiv podatek za bralca bo ta, da je občina porabila za ureditev objektov za odlaganje odpadkov samo slabih 0,65% vseh investicij, kar pa je posledica tega, da je MOV zaprla odlagališče odpadkov v občini in sedaj odpadke odlaga v RCERO Celje. Zaradi tega je investicija tako nizka, saj se sedaj urejajo še samo objekti za zbiranje odpadkov in ne za njihovo odlaganje.

Glede na prejšnja leta je bil procent vseh investicijskih sredstev v komunalne dejavnosti v letu 2012 višji, znašal je 36,05% vseh odhodkov v občini. Ponovno je prednjačila dejavnost toplotne energije (vzdrževanje objektov) z 6,81% vložka, naslednji večji vložek je bil porabljen za obnovo cest in nadzor 5,34%, iz obveznosti kohezije na področju vodooskrbe (izgradnja) je bilo porabljenih dobrih 4% sredstev, slabih 3,5% pa je bilo uporabljenih za vzdrževanje objektov na področju vodooskrbe.

V primerjavi s prejšnjimi leti, je najbolj opazno to, da je občina v letu 2013 vložila kar 57,34% investicij v komunalne dejavnosti, kar je skorajda dvakrat toliko kot v prejšnjih letih. V primerjavi s prejšnjim letom (2012) je bil realiziran predvsem večji prihodek iz najemnine za

komunalno infrastrukturo. Občina je pridobila v tem letu 0,7mio € več sredstev iz tega naslova. V tem letu je bil najbolj opazen vložek oz. investicija v naložbe po programu kohezije na področju vodooskrbe, kamor je MOV vložila slabih 23% investicij. V tem letu je torej občina pričela z intenzivnim uresničevanjem kohezijskega programa vodooskrbe območja. Ponovno je bil dovršen del vložen v področje toplotne energije, pa tudi v vzdrževanje objektov odvajanja in čiščenja odpadnih voda (kanalizacije in CČN). Slabih 4,30% je občina vložila v projekt Promenada (prenova mestnega središča Velenja – urejanje struge reke Pake, obnova mostu v središču mesta ter bližnje okolice).

Kar lahko razberemo iz strukture vlaganja za opisana 4 leta je, da je občina intenzivno vlagala v področje toplotne energije v vseh letih. Prav tako so v MOV konstantno vlagali v obnavljanje in nadzor cest po koncesiji. Najbolj opazen podatek je ta, da se je šele v letu 2013 pričelo z intenzivnim vlaganjem v kohezijski projekt na področju vodooskrbe. Menim, da je za »pozno« vlaganje krivec ekonomska kriza, saj občine niso sposobne zbrati dovolj sredstev za intenzivni pričetek uresničevanja kohezijskih projektov. Odraž tega je tudi to, da občina še ni uspela vložiti zadosten del sredstev v kohezijski projekt na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda, saj je vložek v to področje skozi vsa leta konstanten in ne kaže na napredek v letih. Vse to predstavlja velik problem iz vidika zastarevanja opreme, objektov in naprav iz obeh omenjenih področij. Amortizacijska doba se »globoko« prekorači, kar pa kasneje, če rečemo strožje, vodi k dezinvestiranju zadnje srebrnine v občinah in državi.

6 ZNAČILNOSTI INVESTICIJSKIH VLAGANJ V MOV V OBDOBJU 2010-2014 (kvantitativni vidik)

Na podlagi podatkov iz Komunalnega podjetja Velenje, sem analizirala investicijska vlaganja po virih in dejavnostih v MOV za obdobje 2010 – 2014. Za leto 2014 so podani podatki samo prvega četrletja.

6.1 Struktura investiranja po virih

Iz internega gradiva KPV, so v spodnji tabeli sešteti zneski, ki so bili investirani v komunalno infrastrukturo po virih financiranja. Razvidno je, kateri viri so bili najvišji in kdaj so se vlagali v komunalno infrastrukturo. Viri, ki so v določenih letih enaki 0€, so se v določenih primerih prenesli na naslednja leta, torej niso bili uporabljeni v istem letu, kot so bili pridobljeni (vir: Rebalans zaključnega računa MOV 2013 – primer: leto 2012 najemnina magistralnih vodov ni bila uporabljena, zato so le-to uporabili v letu 2013).

Največ sredstev v vseh letih je zbranih iz naslova najemnina infrastrukture. V letu 2010 je ta predstavljala kar 57,41% vseh virov za financiranje komunalne infrastrukture, v letu 2011 65,14%, v letu 2012 68,10%, v letu 2013 81,33% ter v četrletju leta 2014 kar 93,40% sredstev (visok procent verjetno zato, ker gre samo za obdobje treh mesecev). Največ sredstev iz naslova kohezije, je bilo zbranih v letu 2011. Sredstva so predstavljala slabih 12% vseh virov.

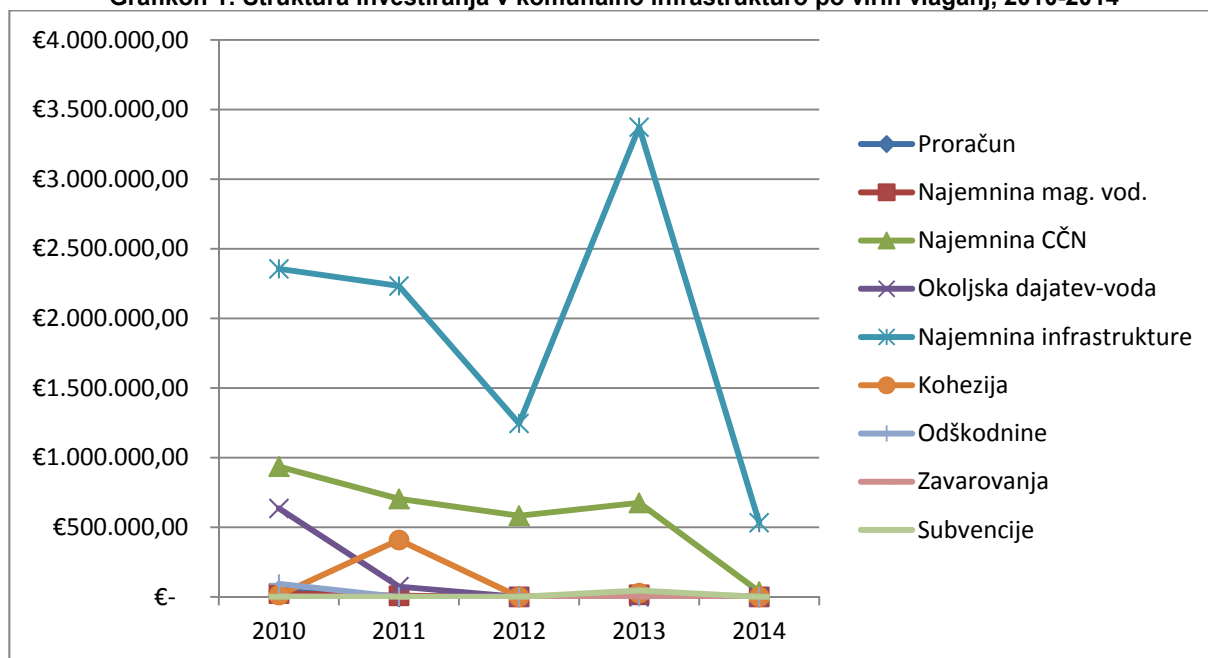
Preglednica 7: Viri financiranja komunalne infrastrukture od 2010-2014 (v €)

Vir financiranja/Leto	2010	2011	2012	2013	2014
Proračun	40898,49	0	0	11272,16	0
Najemnina mag. vodov	24449,40	8325,64	0	15674,50	0
Najemnina CČN	936158,66	704252,52	583281,75	675530,87	37650,25
Okoljska dajatev - voda	635157,20	73738,08	0	0	0
Najemnina infrastrukture	2356118,31	2233177,95	1244932,21	3373094,46	532923,11
Kohezija	13086,18	408601,48	0	26695,26	0
Odškodnine	94116,88	0	0	0	0
Zavarovanja	3710,30	0	0	0	0
Subvencije	0	0	0	45136,84	0
Skupaj sredstev po letih:	4103695,42	3428095,67	1828213,96	4147404,09	570573,36

Vir: Interno gradivo Komunalno podjetje Velenje, 2010-2014

V spodnjih dveh grafih gre za analizo enakih podatkov, prikazanih v zgornji tabeli. Razvidno je gibanje financiranja po letih.

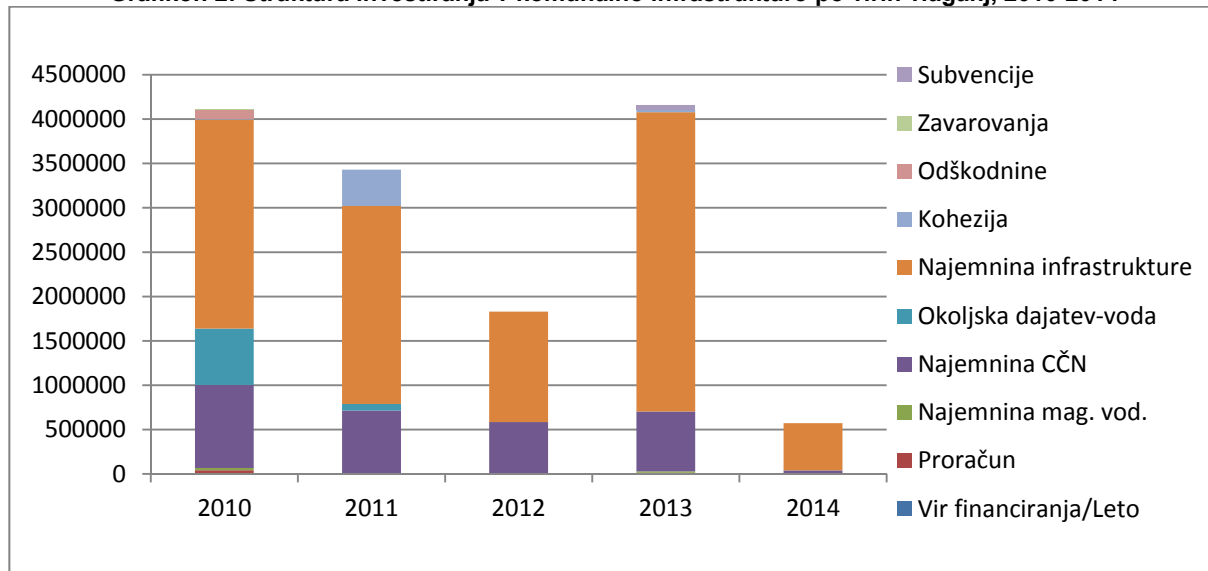
Grafikon 1: Struktura investiranja v komunalno infrastrukturo po virih vlaganj, 2010-2014

Vir: Interno gradivo Komunalno podjetje Velenje, 2010-2014

Iz grafa je razvidno, da viri vlaganj skozi leta niso konstantni. Konstantnemu vlaganju se približa najbolj vlaganje iz naslova najemnine CČN in vlaganje iz subvencij. Najvišji zneski skozi vsa leta se nahajajo iz najemnine infrastrukture, kar sem tudi pričakovala. Po letih je bilo največ vloženo v komunalno infrastrukturo v letih 2010 in 2013.

Grafikon 2: Struktura investiranja v komunalno infrastrukturo po virih vlaganj, 2010-2014

Vir: Interno gradivo Komunalno podjetje Velenje, 2014

6.2 Struktura investiranja po dejavnostih

Podatke o strukturi financiranja v komunalno infrastrukturo po virih sem v spodnji tabeli ranžirala tako, da je razvidno katere dejavnosti so bile za obravnavano obdobje prednostne po investiranju. Ker je KPV zadolženo tudi za pokopališča v MOV, sem obravnavala tudi to vejo komunalne dejavnosti, čeprav je bil vložek v tovrstno infrastrukturo glede na ostale skorajda zanemarljiv.

Preglednica 8: Investiranje v komunalno infrastrukturo po dejavnostih, 2010-2014 (v €)

Dejavnost vlaganja/Leto	2010	2011	2012	2013	2014	Skupaj:
Energetika	1775045,74	1637237,89	518416,52	1694680,1	504980,85	6130361,10
Vodovod	415960,66	799423,12	532932,22	379752,67	27942,26	2156010,93
Kanalizacija	1800731,07	207324,79	583281,75	2025742,62	37620,25	4654700,48
Pokopališče	17841,07	6119,27	10125,72	47228,70	0	81314,76

Vir: Interno gradivo Komunalno podjetje Velenje, 2014

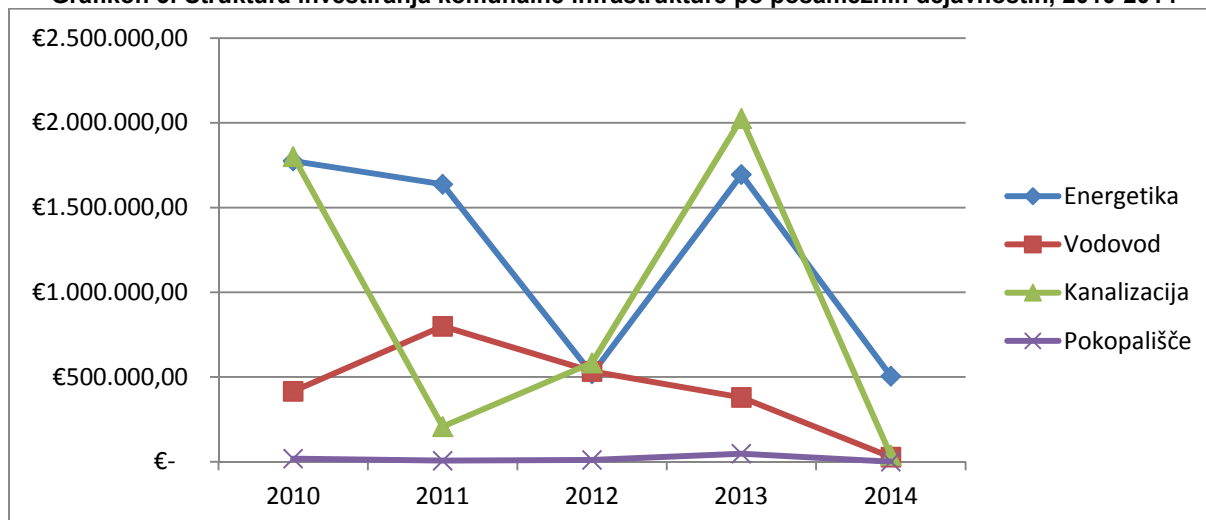
Iz spodnje tabele lahko razberem, da je največji delež investiranja v povprečju vseh let, »pripadal« dejavnostim Energetike. Naslednja najbolj investirana dejavnost je Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda, torej je MOV investirala v kanalizacijske sisteme in ČN iz tega naslova financiranja.

Preglednica 9: Investiranje v komunalno infrastrukturo po dejavnostih - delež, 2010-2014

Dejavnost vlaganja/Leto	2010	2011	2012	2013	2014	Povprečje
Energetika	44,27 %	61,78 %	31,52 %	40,86 %	88,50 %	66,73 %
Vodovod	10,37 %	30,17 %	32,40 %	9,16 %	4,90 %	21,57 %
Kanalizacija	44,91 %	7,82 %	35,46 %	48,84 %	6,60 %	35,90 %
Pokopališče	0,44 %	0,23 %	0,62 %	1,14 %	0 %	0,61 %

Vir: Interno gradivo Komunalno podjetje Velenje, 2014

Grafikon 3: Struktura investiranja komunalne infrastrukture po posameznih dejavnostih, 2010-2014

Vir: Interno gradivo Komunalno podjetje Velenje, 2014

7 RAZPRAVA

V tem poglavju bom razpravljala o strukturi vlaganj po virih in po dejavnostih. Kot vir razprave bom uporabila Zaključne račune MOV (2010-2013) in obdelane podatke iz internega vira KPV.

7.1 Struktura investiranja po virih

7.1.1 Najemnina

Citiram iz Letnega poročila KPV, 2012, str. 42: »**Stanje naprav postaja nevzdržno zaradi porabe sredstev amortizacije za odplačilo anuitet za najete kredite ter zatorej pomanjkanja sredstev za delne obnove infrastrukture. Že nekaj let imamo zaradi dotrajanosti nekaterih naprav povišano rast stroškov vzdrževanja in odprav okvar, večata pa se tudi število okvar in čas trajanja motenja oskrbe uporabnikov.**«

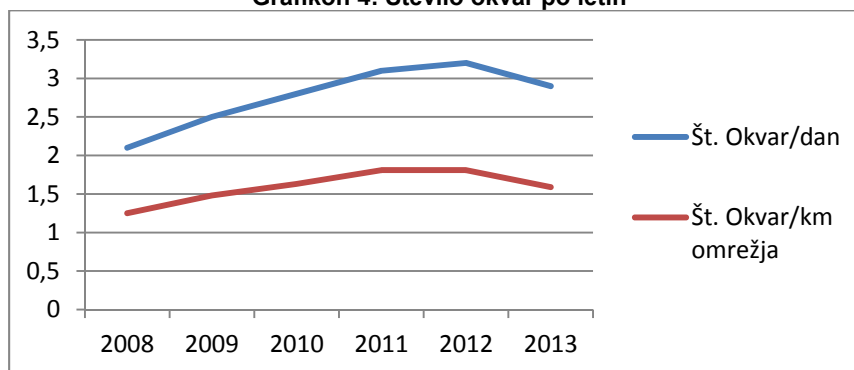
Preglednica 10: Primerjava okvar na vodooskrbnem sistemu po letih (2008-2013)

Parameter/Leta	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Št. Okvar/dan	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	2,9
Dolžina omrežja [km]	610	615	626	632	637	656
Št. Okvar/Leto/km omrežja	1,25	1,48	1,63	1,81	1,81	1,59

Vir: Letno poročilo KPV 2013, str. 27

Iz tabele je razvidno, da je največ okvar bilo na vodooskrbnem sistemu prav v letu 2012, v katerem so v Letnem poročilu KPV zapisali, da postaja stanje naprav nevzdržno. Število okvar na dan so uspeli v enem letu, torej iz leta 2012 v leto 2013 zmanjšati oziroma sankcionirati. Iz spodnjega grafa je naraščanje okvar iz leta v leto zelo vidno.

Grafikon 4: Število okvar po letih

Vir: Letno poročilo KPV 2013, str. 27

Prav tako so na KPV v Letnem poročilu iz leta 2012 zapisali na temo amortizacije tudi to, da je edina izjema pri oblikovanju cene, ki bi bila približna polni amortizaciji, dejavnost oskrbe s toploto. Od tod tudi tolikšna vlaganja skozi vsa leta v tovrstno dejavnost (analiziranje Zaključnih računov MOV skozi leta, glej poglavje 5.3). Področja vodnih dejavnosti in zemeljskega plina niso imela in nimajo zadostno višino cene, ki bi pokrila stroške amortiziranja osnovnih sredstev in bi bila realna.

Od trenutka (1.1.2010), ko je bilo podjetje (KPV) dolžno plačevati najemnino in le-to zaračunavati preko cene uporabnikom, odpisovanje amortizacije ni bilo več možno, tako kot je to MOV izvajala v preteklih letih. Prenizke cene in neusklajenost tarifnega sistema so vodile infrastrukturo KPV v zastarevanje, hkrati pa v vprašljivo zagotavljanje nemotene in zanesljive oskrbe (Letno poročilo KPV 2012, str. 43).

V zgornjih besedah zapisanih iz strani KPV je možno torej razbrati, da se posledic v tem podjetju zelo dobro zavedajo. Kljub temu, je na 33. Redni seji (17.4.2014), katere tema je bila Elaborat o oblikovanju cen storitev gospodarskih javnih služb na področju vodnih dejavnosti Svet ustanoviteljev komunalnega podjetja Velenje, d.o.o. sprejel, da se cene na tem področju v letu 2014 **ne bodo** spreminjale. Iz sprejetih odločitev je vidno, da se na tem področju ne bo kaj dosti spremenilo, infrastruktura pa bo vsaj še v letu 2014 ostala brez zadostne oskrbe/obnove, saj bo zopet, tako kot leta prej »pobrana« pre nizka amortizacija uporabnikom. Problem, ki sliši na ime zastarevanje, se torej nanaša v največji meri na vodooskrbne sisteme in na sisteme za odvajanje in čiščenje odpadne vode.

Naj omenim tudi to, da je trenutno na kanalizacijskem sistemu KPV, kar tretjina kanalizacije netesna (Letno poročilo 2013, str. 30). Podatek vsekakor kaže na nujno obnovo sistema, saj v nasprotnem lahko pride tudi do izliva blata v vodotoke, kar bi bila vsekakor ekološka katastrofa.

Preglednica 11: Zbrana sredstva iz naslova najemnina infrastrukture, 2011-2014

Leto	Višina prejetih zneskov iz naslova najemnina infrastrukture
2011	4 371 249 €
2012	4 801 634 €
2013	5 708 835 €
2014	6 309 454 €

Vir: Zaključni računi MOV 2011-2013, Rebalans zaključnega proračuna za leto 2014

O najemnini za infrastrukturo odlaganja odpadkov ne bom govorila, saj le-to odvažajo na že omenjeno odlagališče v Celju.

7.1.2 Okoljske dajatve

MOV odlaga odpadke občanov v MO Celje, zato ni upravičena do okoljskih dajatev za odlaganje odpadkov (več o tem je zapisano v poglavjih 5.1.2., 5.2.2.).

Pri zavezancih za plačilo in prejemnikih teh dveh dajatev gre za isti princip. Prejemnica je lokalna skupnost, kjer se nahaja onesnaženje (torej odpadki ali odpadna voda), zavezanci za plačilo pa so v primeru MOV Komunalno podjetje Velenje in PUP Saubermacher, ki jo uporabnikom zaračunavajo preko cene.

Gibanje investiranja iz finančnih sredstev pridobljenih kot okoljska dajatev je skozi leta bilo zelo neenakomerno. V letih 2010 in 2011 so v MOV vložili skupaj v komunalno infrastrukturo iz področja odvajanja in čiščenja odpadnih voda 708 895,28€. V naslednjih dveh letih je bil vložek iz teh sredstev nič. Sredstva so zakonsko namenska in zato se morajo prenesti na

naslednja leta. Iz analize ugotovim, da tovrstna sredstva niso eden izmed pomembnejših investicijskih sredstev.

Iz Zaključnih računov MOV za leta 2011-2014 je razvidno, da je MOV v teh letih prejela slabšo sredstev. V spodnji razpredelnici so zbrani podatki po letih.

Preglednica 12: Zbrana sredstva iz okoljskih dajatev za čiščenje in odvajanje odpadne vode, 2011-2014

Leto	Višina zbranih sredstev
2011	260 000€
2012	222 711€
2013	240 498€
2014	228 000€

Vir: Zaključni računi MOV, 2011-2014

Višina zbranih sredstev po letih je odvisna od količine odvedene onesnažene vode od porabnikov. Ker so te dajatve zakonsko določene (blokirane) iz strani države, lokalne skupnosti ne morejo spreminjati višine teh dajatev. Zaradi tega so zbrana sredstva vsako leto približno enako visoka.

7.1.3 Kohezijska sredstva in drugi evropski skladi

Pridobivanje kohezijskih sredstev in sredstev iz drugih evropskih skladov je na splošno opisano v poglavju 5.1.6. Slovenija je kot dolgoletna članica Evropske unije upravičena do teh sredstev že nekaj časa, saj razvitost naše države EU uvršča med manj razvite v uniji. Tako bo do teh sredstev upravičena tudi v letu 2014, vse dokler nebo komunalna infrastruktura Slovenije razvita do te stopnje, da ji po mnenju EU ta pomoč nebo več potrebna.

MOV je največ teh sredstev vložila v letu 2011, in sicer 408 601€. Kar se mi zdi zanimivo je to, da si MOV ni pridobila toliko sredstev iz tega naslova kot sem sama pričakovala. Pričakovala sem višje zneske in bolj konstantne po letih, oziroma če povem drugače sem pričakovala, da bo ta denar po letih vložen v bolj enakomerni stopnji v komunalno infrastrukturo.

Po mojem mnenju je MOV vključena v zelo veliko projektov, ki so povezani tudi s črpanjem drugih evropskih skladov, eden izmed teh je BICY. Na tem področju menim, da zelo uspešno sodelujejo z drugimi evropskimi institucijami in tudi uspešno pridobivajo sredstva iz le-teh (glede na analizo Zaključnih računov MOV v obravnavanem obdobju).

Mogoče je nekako nizek prihodek posledica tega, da ima po mojem mnenju MOV kar dobro stopnjo razvitosti komunalne infrastrukture, saj sem tudi sama bila nekoč občanka te lokalne skupnosti. Kako razvito komunalno infrastrukturo oziroma vzdrževano komunalno infrastrukturo ima MOV pa se bo videlo takrat, ko RS nebo več upravičena do pridobivanja teh sredstev.

7.1.4 Komunalni prispevek

Preglednica 13: Zbrana sredstva iz naslova komunalnega prispevka po letih, 2011-2014

Leto	Zbrana sredstva iz naslova komunalnega prispevka
2011	748 000€
2012	1 336 450€
2013	305 568€
2014	200 000€
Skupaj	2 590 018€

Vir: Zaključni računi MOV, 2011-2014

V MOV je v letih od 2011 do leta 2014 bilo zbranih dobrih 2,5mio € sredstev iz naslova komunalnega prispevka. Če ta podatek primerjam z MO Celje (sicer gre za večjo občino, z večjim številom občanov, a vseeno), ki je v samo v letu 2011 zbrala 4 355 831€ iz taistega dohodka (vir: Zaključni račun MO Celje za leto 2011) je opazna zelo velika razlika. Prav tako se v Zaključnem računu za MO Koper 2014 nahaja podatek, da bodo iz tega naslova zbrali v tem letu 2 800 000€. Glede na omenjeni finančni razliki mislim, da MOV zaračunava občutno prenizek komunalni prispevek.

Če si ogledam bližnjo preteklost sprejetih sklepov na to temo ugotovim, da je MOV zavestno obračunavala in še vedno obračunava nižji komunalni prispevek. In sicer je na 14. Seji leta 2012 sprejeli nov Odlok o programu opremljanja za obstoječo komunalno opremo in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje mestne občine Velenje. Ta je bil v tem letu posodobljen glede na novejšo zakonodajo. Sprejeta so bila nova obračunska območja, katerih število se je zmanjšalo (iz 10 na 4) ter novi obračunski stroški. Namen sprejetja tega odloka je želja po enotnejših cenah med obračunskimi območji in večja preglednost. S tem odlokom je MOV **zmanjšala** strošek komunalnega prispevka v strnjenih območjih centra mesta v povprečju za približno 30% (MOV, 2012). Razlog zmanjšanja cene točke za obračun komunalnega prispevka naj bi bila gospodarska kriza, saj bi z višanjem ali enako ceno točk preveč obremenjevali gospodarstvo v Velenju in njihove občane.

Leto kasneje, novembra 2013, je mestna občina Velenje sprejela ponovno nov odlok o komunalnem prispevku glede na Odlok o opremljanju komunalne infrastrukture v MOV, kjer so bili upoštevani vsi stroški in prihodki na to temo. Sprejeta je bila nova območja, in sicer območja poslovnih con, kjer je določena nova vrednost komunalnega prispevka, in sicer nižja kot na drugih območjih. S tem so v MOV želeli ustvariti za investitorje spodbudno okolje in prav tako zaokrožiti industrijska območja v enoto. Posledica je seveda nižji prihodek od komunalnega prispevka (MOV, 2014).

Sedaj se vprašam, glede na zapisane podatke, kakšen je smisel tega? In ali je resnično vredno tvegati »zadnje« premoženje lokalne skupnosti, ki zastareva ter tvegati nemoteno oskrbo, ki je sicer nujno potrebna za vzdržno življenje v mestu, zaradi gospodarskega razvoja. Menim, da bo MOV sčasoma prisiljena k zaračunavanju višjega stroška komunalnega prispevka, saj v nasprotnem investiranje v novo komunalno infrastrukturo ali obnovo stare nebo več možno, saj je očitno, da ima občina iz tega naslova zelo malo sredstev.

7.2 Struktura investiranja po dejavnostih

7.2.1 Energetika

Kot je že opisano v poglavju 4.2 je iz področja energetike MOV zavezana k projektu TEAN. Ta MOV finančno zelo bremeni. Iz zgoraj narejene analize iz internih podatkov KPV je razvidno, da je MOV v povprečju najbolj investirala omenjeno področje (dobrih 65% v povprečju). K enaki ugotovitvi sem prišla ob pregledu Zaključnih računov MOV. In sicer, je MOV v letih 2011, 2012 in 2013 vložila dobrih 6% vseh sredstev namenjenih Uradu za komunalne dejavnosti v področje energetike, natančneje v obnovo toplotnih sistemov daljinskega ogrevanja. Številke kažejo na zavestno financiranje in uresničevanja projekta TEAN, čeprav je ekonomska situacija težka. Ta dejavnost je imela prednost pri investiranju v komunalno infrastrukturo v vseh obravnavanih letih, razen v slednjem (2013), kjer so v MOV pričeli z intenzivnim financiranjem vodooskrbnih sistemov.

Preglednica 14: Investicije v obnovo daljinskih ogrevalnih sistemov - področje energetike, 2011-2013

Energetika		
Leta/Investicija	Višina investiranih sredstev	Delež investiranih sredstev
2011	820 438 €	6,23 %
2012	964 485 €	6,81 %
2013	1 297 254 €	6,35 %
Skupaj:	3 082 177 €	

Vir: Zaključni računi MOV, 2011-2013

* višina investiranih sredstev glede na vse porabljene investicije v MOV

V vseh letih od sklenitve pogodbe o Akcijskem načrtu (TEAN) je MOV vložila v obnovo daljinskih ogrevalnih sistemov skoraj 3,1 mio €. Menim, da so investicije kar visoke glede na proračun in glede na odprte obveznosti tudi iz drugih področij komunalnih dejavnosti (kohezijske naložbe za vodooskrbo in kanalizacijo).

7.2.2 Vodovod

V dejavnosti vodooskrbe je bilo v letih od 2010 do 2014 vloženi 2 156 010 €, kar predstavlja tretjino vloženi sredstev iz naslova energetike. Zame osebno je ta podatek zanimiv, saj sem pričakovala večji vložek na tem področju že v letih 2011, 2012 kot na področju energetike, saj je kot je omenjeno v poglavju 4.2 Razvojni problemi, MOV sprejela kohezijski načrt za vzpostavitev boljšega vodooskrbnega sistema, tako iz vidika manjših vodnih izgub kot vzpostavitvijo novega omrežja.

V povprečju so v MOV vlagali v tovrstno dejavnost dobrih 20% v obravnavanem obdobju. Podatek iz Zaključnega računa MOV za leto 2013 pravi, da je bilo samo v tem letu vloženi slabih 23% ali v evrih 4 680 199 € iz programa kohezije, ter dodatnih 307 227 € (1,50%) za vzdrževanje vodooskrbnih sistemov (amortiziranje sistemov).

Če primerjam podatke o vloženi investicijah v energetiko in vodovod opazim, da ima energetika v povprečju prednost pri investiranju. Najverjetneje so sredstva pridobljena za energetiko po projektu TEAN lažje pridobljena (več evropskih inštitucij financira projekt energetike), medtem, ko mora občina za kohezijski projekt vodooskrbe in kanalizacijskega sistema pridobiti sredstva tudi iz naslova amortizacije oz. najemnine za infrastrukturo.

Verjetno zaradi tega prihaja do vrzeli, ki upočasnjuje investiranje v obravnavano infrastrukturo.

7.2.3 Kanalizacija

Druga dejavnost, v katero je MOV v zadnjih letih vlagala je dejavnost odvajanja in čiščenja odpadne vode. Gre predvsem za vložke v obnovo in dopolnitev čistilnih naprav (torej nakup/obnova opreme za čiščenje odpadne vode) ter za obnovo dotrajanih kanalizacijskih sistemov.

Za tovrstno dejavnost so uporabili v obravnavanih letih 4 654 700,48€, kar v povprečju znaša dobrih 35 indeksnih točk. Skozi leta se je investiranje v tovrstno dejavnost spreminjalo. Po procentih vloženih vseh investicij v MOV po letih, so v kanalizacijo investirali največ v letu 2013, in sicer 8,93% vseh investicij v MOV. Ta podatek me vsekakor »zmoti«, saj naj bi MOV v prvi vrsti že v zgodnejših letih začela s kohezijskim projektom odvajanja in čiščenja odpadnih voda, na drugi strani pa je sprotna obnova te infrastrukture v vsaki lokalni skupnosti potrebna. Tudi na tem področju, prav tako kot na področju vodooskrbe, menim, da se pojavlja identičen problem glede financiranja tovrstne infrastrukture. Ta problem je opisan tudi v poglavju o razvojnih problemih občine.

Če razmišljam drzno, mislim, da se tako občani kot lokalna skupnost ne zavedajo kako pomembna je obnova tovrstne infrastrukture, saj gre za eno izmed zadnjega premoženja v lasti države, občine in neposredno tudi občanom.

7.2.4 Pokopališča

V obravnavanih letih ni bilo vidnejših oz. obremenjujočih vložkov v tovrstno infrastrukturo. Razlog k temu je, da so z letom 2008 začeli glavno mestno pokopališče v Podkraju obnavljati in ga tudi obnovili v zelo veliki meri (obnova glavne mrliške vežice in pridobitev novega prostora). Prav zaradi tega razloga investiranje ni bilo potrebno v veliki meri (MOV, 2007).

8 SKLEPNE UGOTOVITVE

Pri pridobivanju virov financiranja za izgradnjo in obnovo komunalne infrastrukture gre za zelo visoke zneske, ki finančno za občino predstavljajo zelo veliko obremenitev. Omenjene finance je zelo težko pridobiti v zadostni meri, saj so tako s stališča višine kot s stališča postopka pridobivanja teh sredstev zelo zahtevne za pridobivanje.

Ker je MOV v tem trenutku v enem izmed težjih gospodarskih položajev v zgodovini občine menim, da je zaračunavanje komunalnih storitev zelo prilagojeno razmeram. Mislim, da bi predvsem pri sredstvih komunalnega prispevka lokalna skupnost lahko pridobila veliko več sredstev. Vendar kot sem v diplomi opisala, na žalost v upravi občine tega ne želijo spreminjati iz gospodarskih razlogov, saj želijo ponovno zagnati gospodarski »motor« občine. Kar me je presenetilo, so pridobljene višine sredstev iz kohezijskih skladov, za katere sem menila da so višja, saj sta v občini »odprta« dva projekta (vodooskrba ter odvajanje in čiščenje odpadne vode), ki zahtevata enormno količino zneskov. Res pa je, da MOV sodeluje v velikem številu evropskih projektov in sodeluje z mnogimi sosedskimi mesti v Evropi ter iz tega naslova pridobi kar nekaj sredstev iz drugih evropskih skladov. Menim, da bi bilo nujno namenska sredstva porabiti za kar so namenjena, npr. najemnina infrastrukture, saj se v nasprotnem stanje komunalne infrastrukture slabša. Vem, da bo to v teh časih zelo težko, saj je potrebno odplačati tudi dolgove iz preteklosti za komunalno infrastrukturo. Mogoče je rešitev tudi v tem, da občina dvigne cene za oskrbo in ne posluje tako všečno svojim meščanom. Verjetno se tudi meščani ne zavedajo, kako pomemben del tudi njihove lastnine je komunalna infrastruktura.

V splošnem mislim, da občina uspešno pripravlja in načrtuje projekte. Skupen problem vsem občinam je zbiranje sredstev za izvedbo teh načrtov.

VIRI

Cenik komunalnih dobrin oz. storitev od 1.3.2014 dalje za posamezne tarifne skupine.
http://www.kp-velenje.si/images/stories/Dokumenti/CENIKI/2014/Cenik_komunalnih_storitev_01_03_2014.pdf.

(Pridobljeno september 2014).

Kohezijski sklad, Regional policy – info regio, Splošno o kohezijskem skladu.
http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/cohesion/index_en.cfm.

(Pridobljeno oktober 2014).

Komunalno podjetje Velenje. 2014.

http://www.kp-velenje.si/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=38&Itemid=118

(Pridobljeno september 2014).

Komunalno podjetje Velenje. 2014.

http://www.kp-velenje.si/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=36&Itemid=116

(Pridobljeno september 2014).

Komunalno podjetje Velenje. 2014. Daljinsko ogrevanje Šaleške doline.

<http://www.kp-velenje.si/images/stories/Dokumenti/Energetika/23022011/Daljinsko%20ogrevanje%20Saleske%20doline.pdf>

(Pridobljeno september 2014).

Letno poročilo KPV, leto 2012.

http://www.kp-velenje.si/images/stories/Dokumenti/Jasmina/LETO%202013/Revidirano_letno_porocilo_2012.pdf.

(Pridobljeno oktober 2014).

Letno poročilo KPV, leto 2013.

http://www.kp-velenje.si/images/stories/Dokumenti/Jasmina/LETO%202014/Letno_porocilo_2013.pdf.

(Pridobljeno oktober 2014).

Mestna občina Velenje. 2014.

<http://www.velenje.si/uprava-organi-obcine/uprava-mov/urad-za-komunalne-dejavnosti>

(Pridobljeno oktober 2014).

Mestna občina Velenje. 2007.

<http://www.velenje.si/sporocila-za-javnost/2007/03/249-V-Velenju-razpravljali-o-prenovi-pokopalisca-v-Podkraju>

(Pridobljeno oktober, 2014).

Nišji komunalni prispevek v Mestni občini Velenje za leto 2013.

<http://www.velenje.si/v-srediscu/2013/11/3351-Nizji-komunalni-prispevek>.

(Pridobljeno oktober 2014).

Poročilo o seji mestnega sveta o spremembi komunalnega prispevka za Mestno občino Velenje, za leto 2013.

<http://www.tv1.si/ViewNews.aspx?newsid=10144&katid=1>.

(Pridobljeno oktober 2014).

PUP Saubermacher. 2011.

<http://www.pup-saubermacher.si/s/predstavitev/o-podjetju/>

(Pridobljeno september 2014).

PUP Saubermacher. 2014.

http://www.pup-saubermacher.si/files/file/CENIKALEKADOLINA1_1_2014.pdf

(Pridobljeno september 2014)

Rakar, A. 2012. Dezinvestiranje na področju komunalne infrastrukture kot državni razvojni problem. Zbornik 2. komunalne problemske konference komunalnega gospodarstva. V:2. Problemska konferenca komunalnega gospodarstva, Podčetrtek, Terme Olimia, 27. – 28. december 2012. Ljubljana, GZS Zbornica komunalnega gospodarstva: str. 9-13.

Rakar, A. 2014. Komunalno gospodarstvo. Študijsko gradivo za študente gradbeništva I. stopnja. Ljubljana

Rebalans Zaključnega računa MOV za leto 2014. Interni vir MOV.

Rošar, P. 2011. Problematika realizacije operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode z vidika lokalnih skupnosti ter izvajalcev GJS. V: Zbornik komunalne problemske konference komunalnega gospodarstva, Podčetrtek, Terme Olimia 22. - 23. september 2012. Ljubljana, GZS Zbornica komunalnega gospodarstva: str. 152-159.

Mestna občina Velenje. 2012.

<http://mov2008.av-studio.si/667?newsId=6246&newsArchiveDate=2012>.

(Pridobljeno oktober 2014).

Stanje po investicijskih projektih po občinah za obdobje 1.1.2010 do 31.12.2010, interni vir Komunalno podjetje Velenje.

Stanje po investicijskih projektih po občinah za obdobje 1.1.2011 do 31.12.2011, interni vir Komunalno podjetje Velenje.

Stanje po investicijskih projektih po občinah za obdobje 1.1.2012 do 31.12.2012, interni vir Komunalno podjetje Velenje.

Stanje po investicijskih projektih po občinah za obdobje 1.1.2013 do 31.12.2013, interni vir Komunalno podjetje Velenje.

Stanje po investicijskih projektih po občinah za obdobje 1.1.2014 do 31.3.2014, interni vir Komunalno podjetje Velenje.

Statut občine in poslovnik sveta MOV.

<http://arhiva.velenje.si/razno/statut%20poslovnik-2010%20neuradno%20pre%C4%8Di%C5%A1%C4%8Deno.pdf>.

(Pridobljeno september 2014).

Trajnostni energetski akcijski načrt Mestne občine Velenje (SEAP). 2011.
http://mycovenant.eumayors.eu/docs/seap/1486_1469_1310122748.pdf.

(Pridobljeno oktober 2014).

Uradni list Evropske Unije, št. 1300/2013 (veljavni uradni list za kohezijski sklad).

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1300&from=SL>.

(Pridobljeno oktober 2014).

Uradni vestnik Mestne občine Velenje, 17/2013. stran 6 – 7.
<http://arhiva.velenje.si/Vestniki/2013/Vestnik%2017-2013%20%20objava.pdf>.

(Pridobljeno september 2014).

Urban population growth (podatek o trendu rasti/preseljevanja prebivalcev, gledano globalno).

http://www.who.int/gho/urban_health/situation_trends/urban_population_growth_text/en/.

(Pridobljeno september 2014).

Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja. Uradni list RS, št. 87/2012, stran 8950.

Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih. Uradni list RS, št. 70/2012, stran 10431 in št. 14/2014, stran 1501.

Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih. Uradni list RS, št. 14/2014, stran 1501.

Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih. Uradni list RS, št. 70/2010, stran 10431.

Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda. Uradni list RS, št. 80/2012, stran 8139.

Uredba o oskrbi s pitno vodo. Uradni list RS, št. 88/2012, stran 9038.

Zaključni račun MOV za leto 2010. Interni vir MOV.

Zaključni račun MOV za leto 2011. Interni vir MOV.

Zaključni račun MOV za leto 2012. Interni vir MOV.

Zaključni račun MOV za leto 2013. Interni vir MOV.

Zakon o gospodarskih javnih službah, UI. RS, št 32/97.

<https://www.uradni-list.si/1/content?id=66437>.

(Pridobljeno september 2014).

Zakon o financiranju občin. Uradni list RS, št. 123/2006, stran 13077.

Zakon o prostorskem načrtovanju. Uradni list RS, št. 33/2007, stran 4585.

Zakon o varstvu okolja (uradno prečiščeno besedilo), ZVO-1-UPB, UI. RS št. 39/06.

Zloženka Mestna občina Velenje - predstavitev občine. 2014:

<http://arhiva.velenje.si/www3/Datoteke/2013/Predstavitev%20obcine%202012.pdf>.

(Pridobljeno september 2014).